

იარაღის კონტრაბანდის ახალი დეტალები 7

რა სამხედრო ტვირთი გადაიტანა «ИЛ-76»-მა 2008 წლის 28 ივლისსა და 4 აგვისტოს სპეცრეისით თმანი-თბილისი-თმანი?

რა სამხედრო ტექნიკა გაიტანეს ქუთაისის კოპიტნარის აერობორტიდან გვინეაში?

რა აკავშირებთ „სიკვდილით მოგაჭრე“ ვიქტორ ბუტს, ალექსანდრე ისლამოვს, სააკაშვილის ბიძას – თემურ ალასანიას და თბილავიამშენს?

2 **ვინ და რისთვის გვაპინუებს აფხაზეთს**

რამაზ კლიმაშვილი: ახალი გადასაწყობი რეპორტი, ანუ ყველა მიწის სააკაშვილი

არჩევნები დამთავრდა – ლარის ქურდის გეგმოდით, ხალხო!

«ვანოს რუსები» 6 ქართულ პოლიტიკაში

აიღეს თუ არა მარაბიშვილის 6 მიერ შეთავაზებული თანხა ოპოზიციურმა პარტიებმა არჩევნებში მონაწილეობის სანაცვლოდ?

არნო ხიდირბეგიშვილი: 12 „კამო გრიადუნი“, მიხეილ სააკაშვილი?

13 როგორ მოიპოვა ხსს-მ უჩინი პრეზიდენტი

8 **განდუქიძემ დავით აღმაშენებელი პარტლადი-დეპუტად მონათლულ ებრაელად მოიხსენია**

4 **რუსთაველი ნიღა ვახტანგ გორგასლის სახელობის ტაძარი გაქურდას**

ვინ და რისთვის გვაპირფარებს აფხაზეთს

გასულ კვირას ქვეყნის პოლიტიკურ ცხოვრებაში გარკვეული პაუზის შეგრძნება გაჩნდა. ზაფხულში ასე ხდება ხოლმე, თანაც მსოფლიო ჩემპიონატი დაიწყო, ყველა მონადინებულია, ცოტათი მაინც ამოისუნთქოს და დაისვენოს. თუმცა, ცხადია, როგორც საქართველოში, ისე მის ფარგლებს გარეთ პროცესები ოდნავაც არ შენელებულა. ხელისუფლება და ოპოზიცია ძალებს საშემოდგომოდ იკრებენ, მიდის ჯერაც ნაკლებად ხილული გადაჯგუფებები, ლარი ეცემა, ფასები იზრდება, ისმის უამრავი ემოციური და კვლავინდებურად იდიოტური განცხადება, საქართველოს ფარგლებს გარეთ კი მის ანმყო-მომავალთან დაკავშირებით საინტერესო მინიშნებები კეთდება. ამ მხრივ გასულ კვირას ამერიკულმა დიპლომატიამ საინტერესო სამსჯელო თემებით უხვად მოგვამარაგა.

იმაოტენცია... ისე არ მოდის

აშშ-ის ეროვნული უსაფრთხოების საბჭოს დირექტორმა რუსეთისა და ევრაზიის რეგიონის საკითხებში მაიკლ მაკფოლმა, ფაქტობრივად, აღიარა, რომ ობამას ადმინისტრაციის პოლიტიკა საქართველოსთან მიმართებაში ამ დრომდე უნაყოფო აღმოჩნდა: „არის თუ არა ობამას ადმინისტრაციის მიზანი, მშვიდობიანი გზით ხელი შეუწყოს რუსეთის მიერ საქართველოს ოკუპაციის დასრულებას და ალადგინოს საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობა და იდენტურობა? დიახ, აბსოლუტურად ასეა. ეს ჩვენი მიზანია. ჩვენ გვაქვს სხვა მიზნებიც, რომლებიც საქართველოს ეხება. მინდა, ხაზი გავუსვა: ჩვენი მიზანია საქართველოსა და რეგიონში სტაბილურობის გამყარება, საქართველოში დემოკრატიისა და ეკონომიკური ზრდის გამყარება და ყოველივე

ამას ერთდროულად ვაკეთებთ. მივალნით თუ არა პროგრესს ამ მთავარი მიზნების მიღწევაში? ჩემი პასუხია, — არა, ვერ მივალნით. ეს სიმართლეა“. ტიტან(იკ)ური მიღწევები დემოკრატიისა და ეკონომიკის აღმშენებლობაში დროებით გვერდზე გადავდეთ, რადგან უფრო საინტერესო თემას უნდა შევეხოთ: გამომდინარეობდა თუ არა ეს წარუმატებლობა რაღაც ტექტიკური სირთულეებიდან, თუ დამაკმაყოფილებელი შედეგის მიღწევა, იმ სტრატეგიიდან გამომდინარე, რომელიც თეთრმა სახლმა აირჩია, იმთავითვე შეუძლებელი იყო? გასაღები რებუსის ამოხსნისთვის შეიძლება სახელმწიფო დეპარტამენტის წარმომადგენლის — ფილიპ გორდონის განცხადებამ მოგვცეს: „შეერთებულ შტატებში აზრთა სხვადასხვაობაა რუსეთთან, აფხაზეთისა და სამხრეთ ოსეთის სიტუაციასთან დაკავშირებით, თუმცა ეს საკითხი უფრო მიმდინარე დიალოგის ასპექტია, ვიდრე შეფერხება რუსეთ-

თან ურთიერთობებში“. როგორც ვხედავთ, ეს მიდგომა ძალიან მოაგონებს ფრაზას ობამას მიმართვიდან კონგრესისადმი, რომელიც რუსეთთან ე. წ. 1 2 3 შეთანხმების (თანამშრომლობა ბირთვული ენერჯეტიკის დარგში) რატიფიცირებას ეხებოდა: „სიტუაცია საქართველოში აღარ წარმოადგენს დაბრკოლებას ამ შეთანხმების წინ წაწევისათვის“. „შეფერხება“, „დაბრკოლება“ — გვეგონება, გზის პირას დაგდებულ საბურავზე საუბრობენ, რომლებიც მოძრაობას ხელს დიდად არ უშლის. ჩვენთვის ეს, ალბათ, ერთობ დამამცირებელია. აშშ, რომელიც ჩანს, მზად არ არის, რუსეთთან ურთიერთობების რომელიმე თემა (თუნდაც მერორეზარისხოვანი) საფრთხის ქვეშ დააყენოს, იმისთვის, რომ საქართველოსთან დაკავშირებით პროგრესს მიაღწიოს; სურს თუ არა ეს საერთოდ, სხვა საკითხია. ამ ვითარებაში ურიგო არ

იქნებოდა ნიკოლაი გოგოლის ერთი ფრაზის გახსენება; ტარას ბულბა რომ ეკითხება შვილს, რომელმაც გაყიდა უკრაინა, მტრის მხარეზე გადავიდა და ამ ნაბიჯზე იგი სრულ კრახამდე მიიყვანა: „Ну что, сынку, помогли тебе твои ляхи?“ (რაო, შვილო, დაგეხმარნენ შენი პოლიონები?). ვერ დაეხმარნენ და არც დაეხმარებოდნენ, მეტი საქმე არ ჰქონდათ, რა... საერთოდ ამ ფრაზაში, ალბათ, არ არის ცინიზმი და არც გამარჯვებით გამოწვეული სიხარულის ელფერი იგრძნობა, მასში არაფერია ტკივილისა და სინანულის გარდა; შვილია ბოლო-ბოლო, რომელიც ტარასმა ლალატისთვის საკუთარი ხელით უნდა მოკლას: „Я тебя породил, я тебя и убью!“. ზოგადად, საინტერესო ამოსავალი წერტილი ჩანს, ქვეყნისა და მისი მცდარი გზით ნასული ელიტის ანმყო-მომავალზე სამსჯელოდ, მითუმეტეს თუ XVII საუკუნისთვის დამახასიათებელ სისხლიან ექსცესებს გვერდზე გადავდებთ და მხოლოდ, სხვა საკითხია.

ლეტარბიის მოპრაპალაბული სიბლი

საერთოდ, რომელიმე საღად მოაზროვნე ადამიანს, ამერიკელების ამ განცხადებების მოსმენის შემდეგ შეიძლება გაუჩნდეს ერთი მარტივი კითხვის დასმის სურვილი: **ამ საკითხების გადაწყვეტა ვაშინგტონს რატომ უნდა მივანდოთ? ეს არის პრობლემა საქართველოსა და რუსეთს შორის და გამოსავალი სწორედ ამ ქვეყნებშია ერთმანეთთან მოლაპარაკების გზით უნდა მოძებნონ. ლოგიკაც და საერთაშორისო ურთიერთობების ისტორიაც, ალბათ, ამ დასკვნამდე მიგვიყვანს.** რა თქმა უნდა, აშშ ძლიერი და გავლენიანი სახელმწიფოა, თუმცა იგი მზად არ არის, ჩვენი პრობლემების გადაწყვეტისთვის არსებითად ურთიერთობა გაართულოს და, შესაბამისად, შედეგაც ვერ აღწევს, რასაც გულწრფელად აღიარებს (ხელეებს ხომ არ იბანს?) მაიკლ მაკფოლი. „ჩემთვის საინტერესო იქნება გავიგო, არსებობს თუ არა ალტერნატიული სტრატეგია, რომელიც უფრო დიდი წარმატების მიღწევას შესაძლებელს გახდის. ყოველთვის იოლია თქმა, რა არის სასურველი, რა უნდა გავაკეთოთ, რა უნდა ჩაინეროს გაეროს უშიშროების საბჭოს რეზოლუციაში და ა.შ. ეს ძალიან იოლია, ძნელია სტრატეგიის ფორმულირება და მისი განხორციელება. ჩვენ ღია ვართ ალტერნატიული სტრატეგიების განხილვისთვის“, — ამბობს მაკფოლი და შესაძლოა გრძნობს, რომ მისი ეს პოზიცია საიმედოდ დაცულია კრიტიკისგან, რადგან ერთადერთი დაინტერესებული მხარე, რომელმაც, იდეაში შეიძლება მსგავსი სტრატეგია

შესთავაზოს, საქართველოა, ხოლო მისი ამჟამინდელი ხელისუფლება ამას უბრალოდ არ გააკეთებს ორი მიზეზის გამო: 1) მას, სავარაუდოდ, არ ძალუძს ამ მასშტაბის სტრატეგიების შემუშავება; 2) მას, როგორც ჩანს, არ სურს, მისი მიდგომები, ამერიკულისგან თუნდაც ერთი იოტით განსხვავდებოდეს, მიუხედავად იმისა, რომ კონკრეტულ შემთხვევაში ამას საქართველოს სასიცოცხლო ინტერესებისთვის უზარმაზარი ზიანი მოაქვს. ხელისუფლებაში ამჟამად მყოფი პოლიტიკოსები, ალბათ, ვერასდროს ამოვლენ შემდეგი პოზიციიდან: „ძია სემ, კიი კაცი ხარ, მაგრამ ახლა გაგვატარე, ეს ჩვენი პრობლემაა და ჩვენ თვითონ მივხედავთ“. ეს შეუძლებელი ჩანს როგორც პოლიტიკური, ისე ფსიქოლოგიური მიზეზებიდან გამომდინარე. ინფანტილიზმის დაძლევა, თამამი დიპლომატიური ნაბიჯების გადადგმა, ალბათ, ცოტა სხვა ნებისყოფა და პიროვნული მახასიათებლები სჭირდება. ინფანტილური მიდგომა, რომელიც საკუთარი ქვეყნის ბედის სხვის ხელში გადაცემას გულისხმობს, მხოლოდ ხელისუფლებას რომ ახასიათებდეს, ეს შედარებით მცირე პრობლემა იქნებოდა. თუმცა ის, ასე თუ ისე, ოპოზიციაშიც და მთელ საზოგადოებაშიც დომინირებს. შედეგად, ვხედავთ აგერ და მაკფოლისა და კროუსის (გნებავთ, ვინმე სხვა იყოს) გამოსვლებში სიტყვებსა და წერტილ-მძიმეებს ვითვლით (იქნებ, გვეშველოს რამე). ეს პასიური პოზიცია ფრიალად კომფორტულია, თუმცა, ალბათ, რაღაცთა ლეტარგიულ ძილს ჰგავს, რომლის დროსაც შეიძლება ხედავდეს სიზმრებს, მაგრამ ფიქრი და მოძრაობა არ შეგიძლია. ისე, ძველად, ლეტარგიულ ძილს ხშირად სიკვდილისაგან ვერ განასხვავებდნენ და რამდენიმე დღით ჩაძინებულ ადამიანებს მარხავდნენ კიდევ. შესაძლოა ჩვენს ქვეყანასაც მარხავდნენ, სანამ გლობალურ პოლიტიკასა და ძლიერ ვამოსილ მოკავშირეებზე ბრჭყვიალა და მაცდურ სიზმრებს ვხედავთ. ცხადია, საქართველოში რჩება ბევრი ადამიანი, რომ-

ამჟამად

ვაჟა ლაშვილი და შიშველი დაიწყო

14 ივნისს თბილისში, ევროსაბჭოს მისიის შენობასთან, პოლიტიკური ვლადიმერ ვახანიას დამნაშაული ვახანიამ სააპელაციო საამართლოს სხდომის დანიშვნის მოთხოვნით უვადო შიმშილობა დაიწყო. საქმეს ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს მოსამართლეები მარინა იმერლიძე, მალხაზ ოქროპირაშვილი და მურთაზ კაპანაძე იხილავენ. მათ საპროცესო კოდექსით დადგენილი საქმის განხილვის სამთვიანი ვადა დაარღვიეს და საქმე ბოლომდე ვერ მიიყვანეს.

კაკია ნატო

ნატოს გენერალურმა მდივანმა ანდრეს ფოგ რასმუსენმა უკვე მერამდენედ განაცხადა, რომ „ნატოს კარი საქართველოსთვის ღიაა რჩება“. მაგრამ ნატო-საქართველოს კომისიის დასრულების შემდეგ გაკეთებულ ამ განცხადებას ტრადიციულად ახლდა კიდევ ერთი „მაგრა“, რომლის შემდეგაც ჩვენს ხელისუფლებას აქტიურობის თავდაცვისა და უსაფრთხოების სფეროს რეფორმირებაზე გადატანა ურჩიეს, თან იქვე დაამთავრეს, ჩვენც დაგეხმარებით.

დეკრეტები დააჯარიმეს

პარლამენტის რეგარემე სხდომაზე გამოუცხადებლობისა და სხვისი პულტის გამოყენების გამო ცხრა დეპუტატს ხელფასი დაეკვიტება. დასჯილთა შორის არიან გოკა გაბაშვილი, გიორგი გოდარელიძე, ბადრი ბაისიძე, გოჩა კუპრაშვილი, სადამსჯელო ღონისძიებას გადაურჩება დეპუტატი ელენე ჯავახიძე, რომლის პულტითაც მისმა კოლეგამ ვახტანგ ბალაჯაძემ ისარგებლა. გამცდენი და სხვათა პულტებით მოსარგებლე დეპუტატების დაჯარიმების საკითხი მიხეილ მაჭავარიანმა დააყენა.

ვინ განდევნის ვანოს

„ოპოზიციის დაქსაცვის მიზნით, ჭორების გავრცელება ვანო მერაბიშვილის კამპანია. ყველა პარტიამ თავისი ოფისიდან მერაბიშვილის იდეოლოგია უნდა განდევნოს. ვანოს იდეოლოგიის განდევნა თავისი ოფისიდან თვითონ პრეზიდენტ საკაშვილსაც სურს და პირიქით, თუმცა ისინი ამას უკვე ვეღარ ახერხებენ, აი, ქართველ ხალხს კი შეუძლია, პოლიტიკიდან ორივე გააძევოს“, — განაცხადა „ეთერი მოძრაობის“ ლიდერმა თემურ შაშიაშვილმა და ოპოზიციურ პარტიებს ლიდერის გარეშე გაერთიანებისკენ მოუწოდა.

ახალი ავღანეთი მიდის

მას შემდეგ, რაც ბრიუსელში ნატო-საქართველოს კომისიის სხდომაზე საქართველოს ISAF-ის ოპერაციაში მონაწილეობისათვის მადლობა გადაუხადეს, ჩვენს ხელისუფლებას ფრთები შეესხა. საქართველოს თავდაცვის მინისტრმა ბაჩო ახალიამ გადაწყვიტა, უახლოეს მომავალში ავღანეთს სწვოდა და საკუთარი თვალთი ეხილა, რისთვის გადაგვისვა ნატომ თავზე ხელი. მანამდე კი იმავე კომისიის სხდომაზე ავღანეთში ნაუსწვლელად მშენიერად ისაუბრა ამ ოპერაციაში მონაწილეობის უდიდეს მნიშვნელობაზე.

საქართველო

გაზეთი, გაზეთიეროთ თქვენი მოსაზრებები? ლაზარაძე: 38-41-97, ან მოგზავნეთ: info@geworld.net

ნად ცეცხლის ალშია გახვეული, არ არის წყალი, დენი და გაზი, სუპერმარკეტები და მალაზიები მთლიანად გაძარცვულია, ქუჩაში კი გვაემები ყრია.

მართალია, ყირგიზეთის სამხრეთი ბაიკევის კლანის ბაზაა, მაგრამ გაუგებარია, რატომ უნდა სჭირდებოდეს გადაყენებულ პრეზიდენტს ეთნოკონფლიქტი, ეს, ალბათ, უფრო უკონტროლობისა და მართლწინაგის არ ქონის ბრალი უნდა იყოს. საერთოდ, ნაზარბაევს რომ ბაკიევი მაშინვე სასწრაფოდ არ გაეყვანა ყირგიზეთიდან, მაშინ ქვეყნის ორად გახლეჩა და სამოქალაქო ომი გარდაუვალი იქნებოდა, თუმცა არც ახლა არის ეს გამორიცხული. ამჯერად ეს ჯერჯერობით ეთნო დაპირისპირება და სუპერმარკეტების ძარცვა უფროა, ვიდრე სრულმასშტაბიანი სამოქალაქო ომი. საინტერესოა, რომ, როდესაც 10-ში საღამოს ყველაფერი ეს დაიწყო, ამას დედაქალაქიდან მომავალი 20-მანქანიანი კორტეჟის პროვოკაცია დევლიან. არადა, დედაქალაქი ბაკიევის მომხრეთა ხელში ნამდვილად არ არის.

დროებითი მთავრობის მეთაურმა, რომელიც მაინც ბაკიევის ადვანსაულებს, უკვე რუსეთის სთხოვა შეეღობა და ჯარების შეყვანა, მაგრამ, როგორც ჩანს, რუსეთმა გაითვალისწინა 2008 წელს მის მიერ საქართველოში გამოყენებული „არაპროპორციული ძალა“ (ბუშის სიტყვები) და ახალ კონფლიქტში თავის შეყოფაზე უარი თქვა. რაც შეეხება ბაკიევის, მან უკვე განაცხადა, რომ არავითარი როლი არ მიუძღვის ამ ამბებში.

სამაგიეროდ, ტაშკენტში შეხვედნენ უზბეკეთისა და ყაზახეთის პრეზიდენტები, რომლებიც ძალიან შენუბებულები არიან სიტუაციის გართულებითა და „ავღანიზაციით“, როგორც ეს მას უნდოდა. ყველაზე სამიში ამ მოვლენებში უზბეკეთის ჩართვა იქნებოდა, ვინაიდან ყირგიზეთში სწორედ ეთნიკურ უზბეკებს ხოცავენ, მაგრამ, რუსეთის მსგავსად, უზბეკეთი ჯერჯერობით არ ერევა მიმდინარე მოვლენებში. ასევე არ ერევა და მხოლოდ საზღვარი ჩაექტა ყირგიზეთის ერთ-ერთმა მთავარმა ეკონომიკურმა პარტნიორმა — ჩინეთმა. არადა, ჩინეთისათვის ეს საგრძობი ფინანსური დანაკლისია, ვინაიდან ჩინური საქონელი სწორედ ყირგიზეთის გავლით გადის ცენტრალურ აზიაში და იქიდან — ევროპაში.

ბევრ ანალიტიკოსს მიაჩნია, რომ რეგიონში შეიძლება ახალი პოლიტიკური მოთამაშე გამოჩნდეს, რაც, უბრალოდ, კარგად დაინიშნული ძველია. მართლაც, ამ შეზღუდვამაზე თურქეთის პარლამენტში ამაყად ითქვა „ჩვენ ახალი ოსმალები ვართ!“. პრინციპში, აქ თითქმის განსაკუთრებული არაფერია, დღევანდელი თურქები ხომ სწორედ ამ ცენტრალური აზიის ხალხების შთამომავლები არიან, იქნებოდა ეს სელჯუკები, ოსმალები, თურქმენები და ა.შ., რომელთაც ანატოლიის ადგილობრივ ხალხებსა და ზოგ კავკასიურ ტომებთან ერთად ახალი მძლავრი ეთნოსი შექმნეს. მაგრამ აქ მთავარია ტერმინი „ოსმალი“ ხმარება, როგორც ოსმალთა იმპერიაზე მინიშნება, რომელიც მეოცე საუკუნის დასაწყისში გაუქმდა თურქული ეროვნული სახელმწიფოს შესაქმნელად. მაგრამ ბოლო პერიოდში თურქეთში დასუსტდნენ სამხედროები, რომლებიც

ბიც მუსტაფა ქემალ ათათურქის მიერ იყენებდა სეკულარული სახელმწიფოს გარანტიად აღიარებულნი და სულ უფრო მომძლავრდა ფუნდამენტალისტური ისლამი. ვინაიდან სარკოზიმ და მერკელმა ლიად დააფიქსირეს, რომ ისინი თურქეთის ევროკავშირში გაწევრიანების წინააღმდეგ არიან, თურქეთში ბევრი სერიოზულად დაფიქრდა თავიანთ ოსმალურ წარსულზე და „დიდი ახლო აღმოსავლეთის“ ლიდერობის პოზიციის დაჭერა მოისურვეს.

ამერიკელების აზრით, თურქეთი ისრავლთან ერთად უნდა ყოფილიყო რეგიონის სტაბილურობის გარანტი. მაგრამ სიტუაცია მკვეთრად შეიცვალა 2008 წელს სააკაშვილის ავანტიურის შემდეგ, რეგიონში დაიწყო ახალი გადანაწილება. ხოლო თურქეთსა და ისრავლს შორის ურთიერთობა ამ დღეებში მკვეთრად გაუარესდა (ამაზე წინა ნომერში ვწვდით). ამავ დროს ყველასათვის მოულოდნელად თურქეთი დაუმეგობრდა რუსეთსა და ირანს. მაგრამ არ უნდა დაგვავიწყდეს, რომ ცენტრალური აზია, ერთის მხრივ, განიხილებოდა როგორც რუსეთის ინტერესთა სფერო, მაგრამ ეს ტერიტორია თურქების მონათესავე ხალხებითაა დასახლებული, რომლებშიც საბჭოური ათეიზმი სულ უფრო ისლამიზაციით იცვლება. ასე რომ, პოლიტიკურ ანალიტიკოსებს ყველაზე მეტად აინტერესებთ, რაზე შეთანხმდებიან თურქეთი, რუსეთი და ირანი.

არადა, ისინი რეგიონის ახალ გადანაწილებაზე უკვე მსჯელობენ. რამდენიმე დღის წინათ სტამბულში გაიმართა უმადლესი დონის შეხვედრა, სადაც თურქებთან მოსალაპარაკებლად ჩავიდნენ რუსეთის პრემიერი ვლადიმერ პუტინი და ირანის პრეზიდენტი ახმადინეჯადი „რეგიონის უსაფრთხოების პრობლემების“ განსახილველად.

ამ შეხვედრის დეტალები არ ხმაურდება. ზოგიერთის ცნობით, იქ იანუკოვიჩი და ნაზარბაევიც იმყოფებოდნენ. არადა, ეს ჩვენი რეგიონია, მაგრამ სააკაშვილი არავის არ დაუპატივებია. ის ამ დროს პარიზში სეირნობდა. დაპატივებული არ იყო არც ზენერბაიჯანი. იგი თავის „უფროს ძმებზე“ — თურქებზე განაწყენებული მათი სომხებთან დიალოგის სურვილის გამო, თვითონ კი სულ უფრო უახლოვდება ისრავლს სამხედრო სფეროში.

და ბოლოს, დავსვათ კითხვა, რომელიც დღეს საქციავლისტებს აწუხებთ: ვინ არის დამნაშავე ყირგიზეთში მიმდინარე პროცესებში და გარდაუვალი იყო ეს თუ არა? პასუხი ცხადი და ერთმნიშვნელოვანია: რომ არა პრეზიდენტ ბუშისა და მისი გარემოს უტოპიური პროგრამა „ფერადი რევოლუციებისა“ და დემოკრატიის ექსპორტის შესახებ, ეს მოვლენები თავისი მძიმე გავრცელებით შეიძლება აცილებული ყოფილიყო თავიდან. და ვინაიდან უკანასკნელი „ფერადი“ რევოლუციის ნაყოფი სწორედ საქართველოშია, სადაც დემოკრატიის ნაცვლად კლასიკური ავტორიტარული რეჟიმი ჩამოყალიბდა, ხოლო ეკონომიკას ვერაზრით ვერ უშველდა და ყველაფრის გაყიდვით გადაიანდროებით ფონს, მომავალი ოპტიმიზმის საფუძველს ნამდვილად არ იძლევა!

რაგაჟ კლიშიაშვილი

არჩევნები დაბრუნდა — ლარის კურსის გაუმართაობა, ხალხი!

არჩევნები დაბრუნდა თუ არა, ხელისუფლებამ ცოტა ხნით, საკუთარ იმიჯზე ზრუნვას თავი დაანება და მომავალ კეთილდღეობაზე ფიქრი დაიწყო. ფიქრიდან პირდაპირ საქმეზე გადავიდა და გაცდენილი დღეებისა და დახარჯული მილიონების ანაზღაურება ლარის გაუმართაობით დაიწყო. რაკი ბიუჯეტს იმდენი არ შეუძლია, რომ ხელისუფლებამ არჩევნებზე ჩაატაროს, ამომრჩევლებიც მოქრთამოს და სახლშიც ბარაქიანად წაილოს, ვიღაცებს ქაბრების შემოჭერა მოუხდათ. ჰოდა, ჩვენსავით სულ ასე ქამარშემოჭერილები ხომ არ ივლიდნენ?! ღრმად ჩასუნთქული ამოიხრთქეს და ყოველგვარი ზედმეტი დაფიქრების გარეშე ლარი საცოდავ დღეში ჩააგდეს. ხელისუფლებამ თავისი გაინაღდა და ახლა დახარჯულის ამოღებას ცდილობს. ვერც გაამტყუნებ, რა ქნას, ჩვევა აქვს ასეთი. პირველი შემთხვევაა თუ რა?

არჩევნებამდე კრახებად გადაქცეული «ნაშუაობი» ისევ გზაზედ მოგვეპოვინეს

ამ დროისთვის ერთი დოლარი თითქმის ორ ლარს უტოლდება. წინა ხუთშაბათს ლარი 1.9 ნიშნულსაც გადასცდა დოლართან მიმართებაში. ასეთი სუსტი და უსუსური ლარი 2006 წლის მაისის შემდეგ არავის ახსოვს. საზოგადოებას თანდათან შიში იპყრობს. მას აინტერესებს, სადამდე გაუფასურდება ლარი და როგორ დაგვეგმოს ცხოვრება. ეროვნულ ბანკში კი პროგნოზებს არ აკეთებენ.

ლარის მკვეთრი გაუფასურება გასულ კვირას, ანუ არჩევნებთან რამდენიმე დღეში დაიწყო. სავალუტო ფიზიკურებთან მისული მოქალაქეები გაოცებული ტოვებდნენ ვალუტის გადამცვლელ პუნქტებს. ლარის კურსი ერთ დღეში ერთბაშად ათი პროცენტით დაეცა. პარასკევს საღამოს ეროვნულმა ბანკმა ისეთი კურსი დაადგინა, დღით საზოგადოება გაღიზიანებული დატოვა. თვითონ შაბათ-კვირისთვის „ბედნიერი უიკენდი“ მოიწინაო და ხელებიჯ დაიმიზნაო, გამოაცხადა. ლარის კურსის დაცემამ დოლართან მიმართებაში ბოლო 4 წლის მანძილზე მაქსიმუმს მიაღწია.

ზოგადოება ბჭობდნენ ლარის დაცემის მიზეზებზე, ახალი ინფორმაცია გახმაურდა, რომელმაც ყველა კითხვას გასცა პასუხი — ხელისუფლება 2010 წლის ბიუჯეტის 215 მილიონი ლარით გაზრდას აპირებს. პარლამენტში ცვლილების პროექტი უკვე შესულია და მას 18 ივნისს დაამტკიცებენ. ხელისუფლება ბიუჯეტის ზრდას ეკონომიკის მოსალოდნელ ზრდას უკავშირებს, ეს არის ოფიციალური განმარტება. ექსპერტულ წრეებში კი აცხადებენ, რომ ბიუჯეტის ზრდა ლარის გაუმართაობაში გამოიწვია.

როგორც ჩანს, წლის ბოლომდე ხელისუფლება ბიუჯეტის 215 მილიონი გაზრდას ლარის კურსის თამარდან ამოღებული თანხებით აპირებს. ეს კი იმას ნიშნავს, რომ სულ ცოტა 150-200 მილიონი ლარი საკუთარი ჯიბიდან უნდა გადაიხადოს საქართველოს მოსახლეობამ, თანაც ყველაზე ხელმოკლე ნაწილმა. ესეც, არჩევნებამდე კრახებად გადაქცეული „ნაცები“ ისევ მგლებად მოგვევლინენ.

ლარის გაუმართაობის კვალდაკვალ პროდუქტიც გაძვირდა. ნებისმიერი საქონლისა და მომსახურების ღირებულება უფრო მეტად გაიზარდა, ვიდრე ეროვნული ვალუტა გაუმართაობა. აღსანიშნავია ისიც, რომ ბიზნესკრედიტების დიდი ნაწილი, დაახლოებით 80-85 პროცენტი, აშშ დოლარშია გაცემული, რაც დაბრუნების პირობებში საზოგადოებისთვის ფასების ზრდა მომხმარებლისათვის დადებით მომენტად არ შეიძლება ჩაითვალოს, მაშინ, როდესაც შემოსავალი არ იზრდება, ყველა ოჯახი თითქმის ყოველდღიურად ყიდულობს

საკვებ პროდუქტებს. აქედან გამომდინარე, საკვების გაძვირება ყველაზე მეტად ალღევებს საზოგადოებას.

დოლართან მიმართებაში ლარის კურსის მნიშვნელოვანმა დაცემამ, ქართულ ბაზარზე მედიკამენტების გაძვირებაც გამოიწვია. „ავერსსა“ და „პსპ“-ს ქსელში ფასების მატებას ლარის გაუმართაობას უკავშირებენ. ამასთან, ამ ეტაპზე კომპანიები ვერ აკონკრეტებენ, რამდენი პროცენტით მოიმატა ფასებმა წამლებზე.

ფარმაცევტულ კომპანიებში განმარტავენ, რომ მედიკამენტებზე ფასები ლარის კურსის გამყარებთან ერთად ავტომატურად შემცირდება, რაც ნაკლებ დასაჯერებელია, რადგან არავის ახსოვს, ეს პირობა ვინმეს შეეხრულებს. ისე, საინტერესოა, რატომ გაძვირდა მედიკამენტები? ამ კომპანიები რომ ჰკითხო, ევროპული დონის ფარმაცევტული საწარმო აქეთ ლილოს დასახლებაში. ხომ არის ეს ადგილობრივი წარმოება? მაშინ რატომ გაძვირდა?

განსაკუთრებით იმპორტული პროდუქტის ფასი გაიზარდა. ამბობენ, რომ შედარებით ნაკლებად შეიმჩნევა ფასების მატება ქართულ ნაწარმზე, მაგრამ ის ბაზრიდან რატომღაც გაქრა. მაგალითად, ზეთი „მზიური“, უკვე რამდენიმე დღეა, ბაზარზე არ შემოტანილია. მიზეზი კი გამოყიდვებისთვის უცნობია. ასე რომ, ბაზარზე თითქმის ყველაფერი გაძვირდა, რა იქნება მომავალში, რთული სათქმელია.

როგორც წესი, მომატებული ფასები ძნელად იწვევს ქვევით. კლებას უფრო მეტად კონკურენტუნარიანი ბიზნესგარემო სჭირდება, რომელიც საქართველოში არ არსებობს. ამიტომ სავარაუდოა, რომ გაზრდილი ფასები დაბლა აღარ დაიწევს. რამდენ ხანს გასტანს ლარის რყევა, ძნელი სათქმელია. კონფიდენციალური ინფორმაციაა და არც გაზნაურდება, მაგრამ ფაქტია, შექმნილი სიტუაცია მძიმე აღმოჩნდა მოსახლეობისთვის.

ბნა სუსხაშვილი, ეკონომიკის ექსპერტი: თაო ტაბატაძე

იარაღის კონტრაბანდის ახალი დეტალები

რამდენიმე წელია, აქტიურად საუბრობენ საქართველოს ხელისუფლების მონაწილეობაზე იარაღით ვაჭრობაში — საერთაშორისო კონტრაბანდაში, რომლის კრიმინალური საფუძვლებიც არამარტო ქართველი სპეციალისტების, არამედ საზღვარგარეთის სპეცსამსახურების ინტერესის სფეროშიც მოექცა. არაერთხელ დასახელდა საქართველოსთან ერთად ამ კონტრაბანდაში მონაწილე ქვეყნები — ისრაელი, უკრაინა, იორდანია და ა. შ. ასევე ასახელებდნენ კონკრეტულ გვარებსაც, თუმცა თავდაცვის ყოფილი მინისტრი დავით კეზერაშვილი და პრეზიდენტ სააკაშვილის ბიძა თემურ ალასანია ერთმანეთს პირველობას „ეცილებოდნენ“ და ეს არავის უკვირდა, სახელისუფლო ვერტიკალში მათი მდგომარეობისა თუ გავლენის გამო.

„საქართველო და მსოფლიო“ ყურადღებით ადევნებდა თვალს მათ „კონტრაბანდისტულ ვენებს“. ამ ინტერესის ერთ-ერთი გამოვლინებაა დღევანდელი პუბლიკაცია. გთავაზობთ საგაზეთო ვარიანტს გადაცემისა, რომელიც ჩვენმა კოლეგებმა „სპეციალური რეპორტაჟის“ სახით შესთავაზეს ტელეკომპანია „მაესტროს“ მაყურებელს.

მომავალშიც განვაგრძობთ ამ თემაზე ჟურნალისტური გამოძიების შედეგად მოპოვებული მასალების პუბლიკაციას, რათა ჩვენი გაზეთის მკითხველს კიდევ უფრო ნათელი წარმოგვანახო შექმნას, საქართველოს ხელისუფლების წარმომადგენლების სახით ვისთან, რა ხალხთან გვაქვს საქმე.

ტელეკომპანია „მაესტროს“ ხელში ჩაუვარდა საქართველოს უშიშროების სამინისტროში იარაღით უკანონოდ ვაჭრობის შესახებ წარმოებული საქმის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ნაწილი. გთავაზობთ ამ დოკუმენტისა და მასში მოყვანილი ფაქტების უკომენტარო კონსტატაციას.

რა სახეაღრო ბპირთი გადაიტანა «МТ-76»-მა 2008 წლის 28 ივლისსა და 4 აგვისტოს საქართველოში ოპანი-თბილისი-ოპანი?

სპეცსამსახურის ოპერატიული თანამშრომელი მოხსენებაში წერს:

„ზემოაღნიშნულ სიტუაციაში გარკვევის მიზნით, მიღებულ იქნა გადაწყვეტილება ისლამოვთან პირადი კონტაქტის დამყარების შესახებ, რომელიც განხორციელდა მიმდინარე წლის 18 აპრილს“.

რა სიტუაციაში უნდა ვარკვეულიყო საქართველოს უშიშროება და ვინ არის ისლამოვი?

„ალ-ქაიდაც“ კი სახელდება; მოკლედ პირი, რომელიც მსოფლიოს იატაკქვეშეთს იარაღით ამარაგებდა.

ალექსანდრე ისლამოვი, სლოვაკური გამოცემის მიხედვით, სახელდება ბუტის შემდეგ ერთ-ერთ უმსხვილეს იარაღით მოვაჭრედ, რომელიც საბრძოლო ტექნიკით ლიბერის ამარაგებდა; უკვე ნახსენები ვიქტორ ბუტი კი ისლამოვის კომპანიის იარაღის გადაზიდვის მომსახურებებს უწევდა.

იარაღით ვაჭრობის საქმიან ნრეში მოღვაწე ალექსანდრე ისლამოვს საქართველოში ტვირთების გადაზიდვაში ავიაკომპანია აღმოაჩნდა. საჯარო რეესტრის ვებგვერდზე კომპანია „ეარ კარგო ჯორჯის“ აქვს საკუთარი საიდენტიფიკაციო ნომერი და მითითებულია, რომ ფირმა რეესტრირებულია 2002 წლის 19 სექტემბერს. მაგრამ ეს ერთადერთი ოფიციალური საჯარო დოკუმენტია, რითაც ამ კომპანიის არსებობა დასტურდება. დანარჩენს სპეცსამსახურის ოპერმუშაკის მოხსენებებიდან ვგებულობთ, რომელსაც, ჩვენივე წყაროს ცნობით, ისლამოვის ე. წ. ვერბოვკა ჰქონდა დავალებული.

სის საავიაციო მომსახურება; მათ შორის, საშიში და სპეცტვირთების საავიაციო და საჰაერო გადაზიდვები; ასევე მასთან დაკავშირებული ყველა სახის მომსახურების უზრუნველყოფა. აღნიშნული ქმედების განხორციელება შეუძლია როგორც საკუთარი სახელით, ასევე — შუამავლის მეშვეობით. ნებსების მიხედვით, მომსახურების არეალი შეზღუდული არ არის.

შპს „ეარ კარგო ჯორჯის“ დამფუძნებელი პარტნიორები არიან:

- შპს „გამა ცენტრი“ — 20%-ის მფლობელი;
- შპს „ნავტი“ — 16%;
- შპს „აგრა ტექნოლოჯი“ — 49%;
- გ. გაბადაძე — 7%;
- პ. ჩიტაშვილი — 5%;
- ვ. ნაყოფია — 3%.

დოკუმენტის მიხედვით, აღნიშნული სია უშიშროების თანამშრომელს ისლამოვმა თავად წარუდგინა. ალექსანდრე ისლამოვის განცხადებით, ექსპლუატაციის მონაწილის მიხედვით იგი „ილ-76“ ტიპის თვითმფრინავების შესყიდვასა და აღნიშნულ თვითმფრინავებზე საფრენად ქართული ეკიპაჟების გადამზადებას გეგმავდა.

ალექსანდრე რაულის ძე ისლამოვს ეკუთვნოდა გვირგვინის რესპუბლიკაში რეგისტრირებული კომპანია „პეგის კომპანიონი ვიტელი“. ამ უკანასკნელმა რამდენიმე წლის წინათ გააფორმა ხელშეკრულება ქართულ მხარესთან ვადაგასული და მიზნობრივად გამოუყენებელი სამხედრო ტექნიკის შექმნის თაობაზე.

საქართველოდან გაიტანეს 1 მილიონ 300 ათასი ამერიკული დოლარის ღირებულების პროდუქცია, რომლის ტრანსპორტირება უკრაინის ავიაკომპანიის მეშვეობით ქალაქ ქუთაისის კოპიტნარის აეროპორტიდან განხორციელდა.

„კრიმინალურია უკრაინა“ წერს, რომ ალექსანდრე ისლამოვმა ყირგიზეთის თავდაცვის სამინისტროს ვერტმფრენები ისე შეიძინა, თავად ყირგიზეთის მთავრობას ამის შესახებ წარმოდგენაც კი არ ჰქონდა. საბრძოლო ტექნიკა ლიბერიაში „ილ-76“ ტიპის თვითმფრინავით უნდა გადაეტანათ, რომელიც, უკრაინული წყაროს ცნობით, ასევე, ვიქტორ ბუტს ეკუთვნოდა.

რამდენიმე უცხოური მედიასამუშაოებმა, თავის მხრივ, ეყრდნობა გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის უშიშროების საბჭოს დასკვნას, რომელიც ალექსანდრე ისლამოვი აფრიკის ქვეყნების იარაღით მომარაგებაში ვიქ-

ტორ ბუტთან ერთად არის ბრალდებული. ისლამოვის კომპანია, გაეროს უშიშროების საბჭოს დასკვნის მიხედვით, იარაღით ვაჭრობის ბიზნესქსელის ერთ-ერთ ძირითად რეალად არის დასახელებული.

შპს „ეარ კარგო ჯორჯის“ დამფუძნებელი პარტნიორები არიან:

- შპს „გამა ცენტრი“ — 20%-ის მფლობელი;
- შპს „ნავტი“ — 16%;
- შპს „აგრა ტექნოლოჯი“ — 49%;
- გ. გაბადაძე — 7%;
- პ. ჩიტაშვილი — 5%;
- ვ. ნაყოფია — 3%.

ვიქტორ ბუტი — მაესტროს „სპეციალური რეპორტაჟის“ მაყურებლისთვის უკვე ნაცნობი იარაღის ბიზნესის ყველაზე ცნობილი მესვეური, ზედმეტ სახელად „სიკვდილით მოვაჭრე“, პოლიფუნქციონერი ფილმის გმირი, რომლის კლიენტებს შორის

„ავიაკომპანია შპს „ეარ კარგო ჯორჯის“ ისანი-სამგონის რაიონის სასამართლოშია რეგისტრირებული. აღნიშნული კომპანიის წესდების მიხედვით, მას აქვს უფლება, განხორციელოს ყველა სა-

ავიაკომპანია „კალ კარგო ეარვეისი“ რეგისტრაციის სახელმწიფო — ისრაელი; საჰაერო ხაზის დასახელება — ნიუ-იორკი-ლინკ-თბილისი-ლინკ; ნებართვის სახე — არარეგულარული სატვირთო; ნებართვის გაცემის თარიღი — 18 ივნისი, 2008 წელი; საჰაერო ხომალდის ტიპი — „ბოინგ-747“;

ავიაკომპანია „იორდან ინტერნეიშენელ ეარკარგო“ რეგისტრაციის სახელმწიფო — იორდანია; საჰაერო ხაზის დასახელება — ომანი-თბილისი-ომანი; ნებართვის სახე — არარეგულარული სატვირთო; ნებართვის გაცემის თარიღი — 28 ივლისი, 2008 წელი; საჰაერო ხომალდის ტიპი — „ილ-76“.

ავიაკომპანია „იორდან ინტერნეიშენელ ეარკარგო“ რეგისტრაციის სახელმწიფო — იორდანია; საჰაერო ხაზის დასახელება — ომანი-თბილისი-ომანი; ნებართვის სახე — არარეგულარული სატვირთო; ნებართვის გაცემის თარიღი — 28 ივლისი, 2008 წელი; საჰაერო ხომალდის ტიპი — „ილ-76“.

რა სახეაღრო ბპირთი გადაიტანა „МТ-76“-მა 2008 წლის 28 ივლისსა და 4 აგვისტოს საქართველოში ოპანი-თბილისი-ოპანი?

ავიაკომპანია „იორდან ინტერნეიშენელ ეარკარგო“ რეგისტრაციის სახელმწიფო — იორდანია; საჰაერო ხაზის დასახელება — ომანი-თბილისი-ომანი; ნებართვის სახე — არარეგულარული სატვირთო; ნებართვის გაცემის თარიღი — 28 ივლისი, 2008 წელი; საჰაერო ხომალდის ტიპი — „ილ-76“.

ნი; ნებართვის სახე — არარეგულარული სატვირთო; ნებართვის გაცემის თარიღი — 4 აგვისტო, 2008 წელი; საჰაერო ხომალდის ტიპი — „ილ-76“.

ზუსტად ერთი კვირის წინათ „სპეციალური რეპორტაჟის“ იორდანია და ისრაელი საქართველოს გავლით იარაღის უკანონოდ კონტრაბანდის კონტექსტში იყვნენ მოხსენიებული. ისლამოვის დოკუმენტში გაკეთებული განცხადების მიხედვით, მას დაგეგმილი აქვს შუამავლის მეშვეობით საბრძოლო ტექნიკის ერაყში გადატანა.

იარაღით მოვაჭრე, ასევე, ამბობს, რომ საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს იარაღის ექსპორტთან დაკავშირებით ხელშეკრულება გაფორმებული აქვს უგანდის ხელისუფლებასთან და გადაზიდვა მისი კუთვნილი „ეარ კარგო ჯორჯის“ მეშვეობით „ილ-76“-ით უნდა განხორციელდეს.

მოხსენების შემდეგ ნაწილში ამავე სტენაზე უკვე ქართველი მილიონერი, „თბილავიამშენის“ გენერალური დირექტორი პანტიკო თორდია შემოდის:

„ა. ისლამოვმა გამოკვეთა მისი ახლო ურთიერთობა „თბილავიამშენის“ გენერალური დირექტორთან — პანტიკო თორდიასთან. მისი განმარტებით, ამ უკანასკნელთან არაერთხელ ჰქონდა საუბარი კომერციულ თემაზე, რომელიც შეეხებოდა „თბილავიამშენის“ ნაწარმის — საბრძოლო თვითმფრინავებისა და მათი მარაგანაწილების რეალიზაციას აფრიკის განვითარებად ქვეყნებში“.

მაგრამ მალევე ისლამოვის გადაზიდვები შეფერხდა. იარაღით მოვაჭრე, დოკუმენტის მიხედვით, სირიის უფლებების შექმნაში პანტიკო თორდიას სდებს ბრალს. ისლამოვის თქმით, ქართველმა მილიონერმა თორდიამ მოახერხა სამთავრობო დონეზე გარიგების ჩაშლა, რადგან აღნიშნული ტვირთების გადაზიდვა თავად სურს.

პანტიკო, იგივე ვაჟა, თორდია დაიბადა 1935 წლის 22 იანვარს. მისი შრომითი კარიერა 1959 წლიდან იწყება თბილისის საავიაციო ქარხანაში, ინჟინერ-კონსტრუქტორის თანამდებობაზე; 1998-2000 წლებში იგი საავიაციო საწარმოო გაერთიანების გენერალური დირექტორია; 2000-2002 წლებში კი — უკვე შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება „თბილავიამშენის“ გენერალური დირექტორი; 2002-2006 წლებში — ამავე საზოგადოების სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე; 2006 წლიდან დღემდე — საქართველოს საზოგადოება „თბილავიამშენის“ გენერალური დირექტორი; მისი ქონება 250 მილიონ დოლარად არის შეფასებული.

თორდია სატელეფონო და სატელევიზიო კომენტარზე უარი განაცხადა, თუმცა დაგვიხსენებდა, რომ ისლამოვს იცნობს; არ უარყო, ასევე, მეგობრობა სააკაშვილის ბიძასთან — თემურ ალასანიასთან, რომლის სახელმაც იარაღის ბიზნესთან დაკავშირებით არაერთხელ გაიუღერა.

პანტიკო თორდიამ არ დადასტურა ისლამოვის არცერთი განცხადება და თქვა, რომ ისლამოვი ტყუის. თავად ისლამოვი კი აღნიშნავს, რომ მას სპეცსამსახურები დევნიან...

„მაესტროს“ „სპეციალური რეპორტაჟის“ მისელებით

გაბრძელება იძნება

პანკისის ხეობის ტყეების მითვისება პეტრე სისკარიშვილს არ გამოუვიდა

რამდენიმე თვის პაუზის შემდეგ საქართველოში ტყეების გასხვისება ისევ იგეგმება. ბოლო აუქციონი შარშან, ოქტომბერში გაიმართა, ივნისში კი ეკონომიკის სამინისტრო აუქციონზე წინანდლის, პანკისის ხეობისა და სამეგრელო-ზემო სვანეთის ტყეების ნაწილის გასხვისებას გეგმავს. ცნობილია, რომ ტყეები აუქციონზე გამარჯვებულს 10 წლით გადაეცემა, საიდანაც ეკონომიკის სამინისტრო 800 ათას ლარზე მეტის მიღებას ვარაუდობს. ჯერ კიდევ კახა ბენდუქიძის მიერ დაწყებული ტყეების გასხვისება ეკონომიკის ყოფილმა მინისტრმა ლაშა ჟვანიამ იმ მოტივით შეაჩერა, რომ ტყეები აღწერის გარეშე იყიდებოდა.

ძალიან სასიამოვნოა, რომ ტყის მოვლა-დაწვანება ამდენი გულანთებული პატრონი გამოუჩნდა. ყველას ახსოვს, ალბათ, დრო, როცა წიფლით დატვირთული მორები თურქეთში გაჰქონდათ. მაშინ რატომღაც არავის ახსენებდნენ საქართველოს ტყეები. ფაქტი ისაა, რომ ვერც დღევანდელი მთავრობა უვლის ტყეებს. თუმცა მასმედიის საშუალებით არაერთხელ გვიჩვენებდა, როგორ რეაგირებდნენ მალაჩინოსნები ჩვენი თვალის ასახვევად. აუქციონით ტყეების გაყიდვა პირდაპირ წინააღმდეგობას განუკითხავად გაჩვენებს. ჯერ ბენდუქი-

ძე ანიავებდა სახალხო ქონებას, თითქოს ყველაფერი მისი და მიმასი ყოფილიყო, ახლა მისი მემკვიდრეები აგრძელებენ ამ საქმეს. ნორმალურ ქვეყნებში აქვთ დიდი სია იმ რესურსებისა, რომლებიც ნაციონალურ სიმდიდრედ ითვლება გამოცხადებული და მისი ხელის ხლება კანონით ისჯება! საქართველოში კი კვლავაც უმოწყალოდ იჭრება უნიკალური ჯიშის ხეები ხარაგაულისა და ხაშურის რაიონებში, ჯერ კიდევ გასულ წელს „ტყის დაცვის კომიტეტის“ მუშაობამ, რომელიც „ლიბორისტული პარტიის“

ინიციატივით 2009 წლის შემოდგომაზე ჩამოყალიბდა, შედეგი გამოიყო და ის ტყეები, რომლებიც ხელისუფლების მიერ გასაყიდად იყო გამოტანილი, აღარ გაიყიდა. მხოლოდ ტყით სარგებლობის ლიცენზიები გაიცა, რაც იმას ნიშნავს, რომ ხელისუფლებამ თავისი ბნელი ზრახვები ვერ განახორციელა. ასე გადაურჩა გასხვისებას ახმეტის და ყვარლის ტყეები. „მწვანეთა მოძრაობის“ თანათავმჯდომარე ნინო ჩხოზაძის აზრით, დაუშვებელია პანკისის ხეობის ტყეების გასხვისება. ჯერ ერთი, რომ ხეობაში უნი-

კალური ჯიშის ხეებია; ამას გარდა, ხეობა სასაზღვრო ზოლზე გადის, ამიტომ ტყეები კი არ უნდა გაიკაფოს, დაცულ ტერიტორიებად უნდა გამოცხადდეს. ნეტავ, სადმე კიდევ დარჩა ტყე გასაყიდი?! ეკონომიკის სამინისტრო მაღაზიასავითაა (ეკონომიკის არარსებობის გამო) და მხოლოდ ქონების გაყიდვით არის დაკავებული. ასე ესმით ჩვენთან ეკონომიკა. ბევრ ქვეყანაში ტყეებს პატრონი ჰყავს, კანონი კანონობს და მის შესაბამისად ხდება ხე-მცენარეების მოვლა და განახლე-

ბაც. ჩვენთან კი მსგავსი არაფერი შეიმჩნევა. ყველამ კარგად იცის, როგორ ტარდება ტენდერები და როგორ იღებენ ჯიშებს ფულს. ნორმალურ ქვეყანაში კი ტყის განჩევას აკონტროლებენ. აქ კი ყველა ბიზნესს ზურგს სახელმწიფო უმაგრებს, ახალი მთავრობა მამულიშვილურ ვალად თვლის ძველისგან „დაკრიშული“ ხალხის განწევას; შესაბამისად, არავის არ აქვს იმის განცდა, რომ ბოლომდე შერჩებათ, რაც „მინორიტეტს“. ამიტომ ერთადერთი გამოსავალი მათთვის ისაა, რომ გაყიდონ თავიანთი ბიზნესი.

კარგი იქნება, იმავე სატყეო კომპანიებმა ფული ჩადონ კადრების მომზადებაში — მეტყველების, ტყის ეკოლოგიის გაზრდაში. საქართველოს ამჟამად ამ სფეროში კვალიფიციური კადრი სჭირდება, რომელიც მხოლოდ უნივერსიტეტებში შეიძლება აღიზარდოს, თორემ დღეს მხოლოდ ყვირილი აღარაა საკმარისი, განათლება და კვალიფიკაცია აუცილებელია. ყველას გვახსოვს, ალბათ, ქვიშხეთთან ახლოს ერთ-ერთი ძალოვანი მინისტრის ძმამ სპეციალური სახერხი ქარხანა რომ გაართვა, სადაც მხოლოდ საზღვარგარეთ გასაგზავნი ნაბლი იხერხებოდა. ქარხანა პრეზიდენტმა დაათვალიერა, მოიწონა და პატრონი შეაქო. ამის შემდეგ ვის აქვს ორი თავი, ეჭვით შეხედოს ნაბლის მოჭრას და საზღვარგარეთ მის გაგზავნას? არადა, მთელმა რაიონმა იცოდა, რომ ვერტმფრენებით გამოიზიდა ნაბლის მორები ხარაგაულის ტყის მიუღწევი ადგილებიდან, დაიხერხა ხაშურში და გაიგზავნა იტალიაში. ეკონომიკის მინისტრ ლაშა ჟვანიას სკანდალური განცხადებიდან ირკვევა, რომ ტყეები ისე სხვისდებოდა და მისი გაყიდვაც ისე იგეგმებოდა, რომ აღწერა საერთოდ არ იყო ჩატარებული; არავინ იცოდა, რისი ლიცენზია გამოდიოდა აუქციონზე. 2008 წლის დეკემბერში ტყეების გასხვისება ეკონომიკის მინისტრმა საკუთარი გადაწყვეტილებით შეაჩერა, რაც მაშინ

ჯარიმა — ბიუჯეტის შავსახის საშუალება

როგორც ჩვეულებრივ ხდება ხოლმე, მთავრობას დაპირებები ავინწყდება. დაპირებები უფრო აქტუალური არჩევნების პერიოდშია, ჩაივლის არჩევნები და ვითომც არაფერი. ჯერ კიდევ როდის ითქვამს, რომ ახალი გადასახადების შემოღების თუ არსებული შემცირება-გაზრდის საკითხი რეფერენდუმზე უნდა გადაწყვეტილიყო. მიუხედავად პარლამენტის ამ ინიციატივისა, მთავრობა ახალი გადასახადების შემოღების ინიციატივით მაინც გამოვიდა. მალე „საავტომობილო გზების შესახებ“ კანონში ცვლილებები იგეგმება. კანონპროექტს პარლამენტი მალე განიხილავს და, სავარაუდოდ, დაამტკიცებს კიდევ. ამის გარდა, მთავრობა გადასახადის დაწესებას ითხოვს საავტომობილო გზით სარგებლობაზე, ასევე, მკაცრდება კანონი ესკორტის მოძრაობის ხელის შეშლისათვის.

ინიციატივის არგუმენტად დანაშაულის პრევენცია სახელდება. სულ ცოტა ხნის წინათ პარლამენტმა მთავრობის ინიციატივით 2009 წლის 15 ივნისამდე ჩადენილ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევებისთვის დაკისრებულ გადაუხადებელ ჯარიმებსა და მასზე დარიცხულ საურავებზე ამინსტია გამოაცხადა. ამინსტიური ფონზე ლაპარაკობს და ამინსტიას აცხადებ, შეიძლება ერთი თვის შემდეგ იგივე დანაშაულზე სასჯელი და ჯარიმა გააორმაგო? ალბათ, ამ ერთ თვეში მოსახლეობა ისე გამდიდრდა, რომ მათთვის ეს ჯარიმა პრობლემას აღარ წარმოადგენს. მთავარი კი ისაა, რომ არჩევნებში ჩაიარა და ახლა არავის გულის მოგება არ სჭირდებათ. ბიუჯეტიც შესავსება და ეს

შესავსებად ესაჭიროებათ. უარესი კიდევ ისაა, რომ ბიუჯეტის შევსების საკითხი თუ ამ წყაროებზეა დასული, ჩვენი საქმე იმაზე ცუდად ყოფილა, ვიდრე გვეგონა. გასაკვირი, ალბათ, უფრო ის იქნებოდა, ამ ხელისუფლებას რაიმე ჭკვიანური რომ გაეკეთებინა. თუკი ერთი თვის წინათ მოსახლეობის სოციალური ფონზე ლაპარაკობს და ამინსტიას აცხადებ, შეიძლება ერთი თვის შემდეგ იგივე დანაშაულზე სასჯელი და ჯარიმა გააორმაგო? ალბათ, ამ ერთ თვეში მოსახლეობა ისე გამდიდრდა, რომ მათთვის ეს ჯარიმა პრობლემას აღარ წარმოადგენს. მთავარი კი ისაა, რომ არჩევნებში ჩაიარა და ახლა არავის გულის მოგება არ სჭირდებათ. ბიუჯეტიც შესავსება და ეს

არის პირველი გზა, რითაც ბიუჯეტის შევსებას გეგმვენ. მერე არჩევნები რომ მოვა, ისევ ამინსტიას გამოაცხადებენ და მოსახლეობას ეტყვიან, ხომ ხედავთ, რა კარგები ვართო. კანონპროექტს საბოლოო სახე ჯერ არ მიუღია, თუმცა რა საკითხები შევა მასში, მასმედიისთვის უკვე ცნობილი გახდა. საქმე ეხება გზათსარგებლობის გადასახადის დაწესებას. კანონპროექტი არეგულირებს გზათსარგებლობის საფასურის განაკვეთებთან, გადახდის წესთან და ადმინისტრაციულ მომსახურების საკითხებს. რაც შეეხება გზით სარგებლობის საფასურს, ის ჯერ მხოლოდ იმ სატვირთო ავტომობილების მფლობელებისთვის დადგინდება, რომლებიც საბაჟო კონტროლს დაქვემდებარე-

ბული ტვირთების გადაზიდვას ახორციელებენ. მაგრამ ვერაფერს ამბობენ, თუ რამდენი იქნება გადასახადი და რა გავლენას იქონიებს ის ტრანზიტზე. ყველაზე კუროზული, ალბათ, ღვედის გამოუყენებლობაზე ჯარიმის გაორმაგებაა; მით უმეტეს, რომ თბილისში ღვედების ტარების აუცილებლობა ახლა დაწესეს და ჯარიმაც გააორმაგებენ. მართალია, ქართველები ძნელად ეგუებიან სიახლეებს, ღვედის ზოგიერთისთვის უცხო ხილია და მისი გამოყენება მას მხოლოდ საპატრულო მანქანის დანახვისას ახსენდება, მაგრამ ჯარიმის გაორმაგება მეტისმეტია. ღვედის გამოუყენებლობა ისევე საავტომობილო გზაზე, სადაც სატრანსპორტო საშუალების მოძრაობა ნებადარ-

თულია 80 კმ/სთ-ზე მეტი სიჩქარით, აქამდე მოქმედი ნორმით, რომელიც 20 ლარით დაჯარიმებას ითვალისწინებდა, ჯარიმა უკვე 40 ლარს შეადგენს. მძღოლს, რომელიც იმ სატრანსპორტო საშუალებებს შეაფერხებს, რომლებზეც სპეციალური სიგნალებია ჩართული, ამიერიდან 200 ლარით დაჯარიმდებიან; ხოლო პირები, რომლებიც სატრანსპორტო საშუალებას სამართავად მთვრალ პირს გადასცემენ, 170-ის ნაცვლად, 250 ლარს გადაიხდიან. ამასთან, მართვის შეუსაბამო კატეგორიის მონწილობის მქონე მძღოლებს ჯარიმის ოდენობა უთხმავდება. თუ პირს მის მიერ მართული სატრანსპორტო საშუალების შესაბამისი კატეგორიის მართვის მონწილობა არ გააჩნია, იგი სადღესობად მოქმედი 50-ლარიანის ნაცვლად, 200-ლარიან ჯარიმას გადაიხდის. კანონპროექტის თანახმად, „ჯარიმის ან საურავის განსაზღვრულ ვადამდე დაუხდელი გამოდგომის შემთხვევაში მართვის უფლების ჩამორთმევა შესახებ გადაგენილება შეიძლება დაუქმდეს და სამართალდამრღვევს მართვის მონწილობა დაუბრუნდეს“. ეს იმ შემთხვევაში მოხდება, თუ პირი მართვის უფლების ჩამორთმევის ვადის გასვლამდე გადაიხდის ჯარიმის გადაუხდელი მართვის დაქვემდებარებაში აღმოჩენილ ავტომობილს და დაამატებთ 1000-ლარიან ჯარიმას. ამასთან, ეს

მოხილსა და ჯანმრთელობას არ უფრთხილდება, ნასვამ მძღომარეობაშიც კი არ ამბობს უარს ავტომანქანის მართვაზე, ახალი კანონპროექტით გათვალისწინებული ჯარიმები ნამდვილად დააფიქრებს. კანონპროექტში შესული ცვლილებების თანახმად, ნასვამი მძღოლები, 150 ლარის ნაცვლად, ამიერიდან 200 ლარით დაჯარიმდებიან; ხოლო პირები, რომლებიც სატრანსპორტო საშუალებას სამართავად მთვრალ პირს გადასცემენ, 170-ის ნაცვლად, 250 ლარს გადაიხდიან. ამასთან, მართვის შეუსაბამო კატეგორიის მონწილობის მქონე მძღოლებს ჯარიმის ოდენობა უთხმავდება. თუ პირს მის მიერ მართული სატრანსპორტო საშუალების შესაბამისი კატეგორიის მართვის მონწილობა არ გააჩნია, იგი სადღესობად მოქმედი 50-ლარიანის ნაცვლად, 200-ლარიან ჯარიმას გადაიხდის. კანონპროექტის თანახმად, „ჯარიმის ან საურავის განსაზღვრულ ვადამდე დაუხდელი გამოდგომის შემთხვევაში მართვის უფლების ჩამორთმევა შესახებ გადაგენილება შეიძლება დაუქმდეს და სამართალდამრღვევს მართვის მონწილობა დაუბრუნდეს“. ეს იმ შემთხვევაში მოხდება, თუ პირი მართვის უფლების ჩამორთმევის ვადის გასვლამდე გადაიხდის ჯარიმის გადაუხდელი მართვის დაქვემდებარებაში აღმოჩენილ ავტომობილს და დაამატებთ 1000-ლარიან ჯარიმას. ამასთან, ეს

სტრასბურგის სასამართლომ გააპართლა ლეგენდარული საქმეების გამოძიებელი

სტრასბურგში საქართველოზე და ამ ქვეყანაში ადამიანის უფლებების მდგომარეობის შესახებ ჩვენზე უკეთ უნდა იცოდნენ, რადგან ყოველი მეორე საქმე ქართული სასამართლოების გავლის შემდეგ სწორედ სტრასბურგში მიდის. სტრასბურგის სასამართლოში საქმის წარმოება საკმაოდ სერიოზულ თანხებთანაა დაკავშირებული, ამიტომ იქ მხოლოდ ის საქმეები იგზავნება, რომლის მოგებაშიც ადვოკატიც დარწმუნებულია და მომჩივანიც. ერთ-ერთი ასეთი პროცესი სტრასბურგის სასამართლოში ახლახან გაიმართა. საქმე ეხებოდა ლევან კალაძის საქმის გამოძიებლის — ბათუ სალინაძეს, რომელიც ქართულ მართლმსაჯულებას საკუთრების ხელყოფაში, უკანონო პატიმრობასა და წამებაში ადანაშაულებდა. მან სტრასბურგის სასამართლოში სამივე საქმე მოიგო. სტრასბურგის სასამართლო ახლო მომავალში მის კიდევ ერთ საჩივარს განიხილავს, რომელიც სასამართლოში მოგვიანებით შევიდა.

ბათუ სალინაძე 2004 წელს საქართველოს შს სამინისტროს სს სამძებრო სამსახურის უფროსად მუშაობდა და მას დაევალა ჰქონდა ლევან კალაძის გატაცების საქმეზე დანაშაულის გახსნისა და გამოძიებისთვის სრულყოფილი დახმარების მიზნით შექმნილი სპეციალური ოპერატიული-სამძებრო ჯგუფის ხელმძღვანელობა. გენერალურმა პროკურატურამ 2006 წელს სწორედ ამ საქმესთან დაკავშირებით დააკავს იგი და ბრალი რამდენიმე მუხლით წაუყენა:

პროკურატურა სალინაძეს ლევან კალაძის გატაცების საქმეზე მუშაობისას, 2004 წლის 24 მარტს, მესტიის რაიონის სოფელ ეცერში, აფრასიძეების საცხოვრებელ სახლში განხორციელებული ანტიკრიმინალური ღონისძიების შედეგად დაკავებულ ვლადიმერ მურავიოვის მოტყუებით, ძალადობითა და ძალადობის გამოყენების მუქარით ჩვენების გამოძახებას ედავებოდა, თითქოს მან 2004 წლის აგვისტოში აფრასიძეების სახლში ნახა ლევან კალაძე.

ასევე, სალინაძეს ბრალად შეერაცხა ლევან კალაძისა და სხვა საქმეებთან დაკავშირებული სამსახურებრივი სარგებლობისთვის განკუთვნილი საიდუმლო დოკუმენტების მართლსაწინააღმდეგოდ მისაკუთრება და თავის საცხოვრებელ სახლში გადაბრუნება.

ჩადენილი დანაშაულებრივი ქმედებისთვის სალინაძეს ბრალი წარედგინა საქართველოს სს კოდექსის 333-ე მუხლის III ნაწილის „ა“, „ბ“, „გ“ ქვეპუნქტებით. 335-ე მუხლის II ნაწილით, 236-ე მუხლის I ნაწილით, 363-ე მუხლის I ნაწილით და სასჯელის ზომიდან თავისუფლების 7 წლით აღკვეთა და 500-ლარიანი ჯარიმის დაკისრება.

ეს ქართულ სასამართლოში, ხოლო, როგორც აღვნიშნეთ, ევროსასამართლოში ბათუ სალინაძემ საქართველოს წინააღმდეგ საქმე მოიგო და ამჯერად თავად ხელი

სუფლებას დაევალა 15 000 ევროსა და, სავარაუდოდ, მილიონის გადახდა ბათუ სალინაძისთვის. სტრასბურგის სასამართლომ უკანონოდ ცნო მისი გამოსახლება, ჩათვალა, რომ ადგილი ჰქონდა წამებას და უკანონო პატიმრობას, მეოთხე სარჩელი კი, რომელიც სტრასბურგის სასამართლოში ცოტა მოგვიანებით შევიდა, ბათუ სალინაძის მიმართ არასამართლიანი სასამართლოს საკითხს განიხილავს.

გალე ნიკოლეიშვილი, ბათუ სალინაძის ადვოკატი: „ბათუ სალინაძე, უკვე 4 წელია, პატიმრობაშია და მისი აქვე შევიდი წლით თავისუფლების აღკვეთა. მიუ-

გიორგი ბარამიძე ბათუ სალინაძეს შს მინისტრის მოადგილედ დანიშნავს ჰაირაბოღა მიხეილ სააკაშვილის სახელით

კური ზენოლა. მოგვსენებდათ, ერთ-ერთი ეჭვმიტანილი იმ დროს კალაძის მკვლელობის საქმეში იყო აფრასიძეების ოჯახი, უფრო სწორად, იყო მინიშნებები, თითქოს იქ წავიდა ფული, რომელიც გამოსძალეს კალაძეების მამას.

აფრასიძეების ოჯახი მისგან მალულად და ფარულად გაანადგურეს, ფაქტობრივად, თავს დაესხნენ მათ, იმ დროს დაპატიმრეს მოსამსახურე, აფრასიძის ორ შვილთან ერთად. იგი დღესაც პატიმრობაშია იმ მოტივით, რომ თითქოს წინააღმდეგობა გაუწია პოლიციას. აფრასიძეების მოსამსახურე სასამართლო პროცესებზე ღიად

და ასევე ცეცხლსასროლი იარაღი. ეს მაშინ, როცა სალინაძეს ცეცხლსასროლი იარაღი გაფორმებული ჰქონდა და უკანონო ცეცხლსასროლი იარაღი არაფერში სჭირდებოდა.

სახელმწიფომ მის მიმართ გამოიჩინა არაკეთილსინდისიერი და მიკერძოებული დამოკიდებულება. სალინაძის საქმე სამი სხვადასხვა მიმართულებით გასაჩივრდა სტრასბურგის სასამართლოში.

აქვე მინდა ვთქვა, რომ, ძირითადად, ამ საქმეს აწარმოებდა ადვოკატი მალხაზ პატარაია და მას ეხმარებოდა ადვოკატი

ინსტანცია მოიარა საქმემ, ყველა დანარჩენზე არის გადაწყვეტილება, ანუ სასამართლომ დაადგინა, რომ უკანონოდ ჩამოართვეს მას ქონება და სახელმწიფოს დაევალა, მიეცა შესაბამისი კომპენსაცია ან დაეზრუნებინა ქონება ექვსი თვის ვადაში, წინააღმდეგ შემთხვევაში, სასამართლო თავად გადაწყვეტს იმ თანხის ოდენობას, რომელიც სახელმწიფომ სალინაძეს უნდა გადაუხადოს. ასევე დაავალა 15 000 ევროს გადახდა ჯარიმის სახით სამი თვის ვადაში, მორალური ზიანისთვის, რომელიც მან მიიღო პატიმრობის უკანონოდ გაგრძელებისთვის. დარჩა განსახილველი მეექვსე მუხლთან

მთავარი, არასამართლიანი სასამართლოს წნობა და როდესაც წნობან, რომ არასამართლიანი სასამართლო ჩატარდა, ხელისუფლება უკვე იძულებული იქნება, სალინაძე გაათავისუფლოს.

თუმცა არ გამოვიცხავ ამ უზარმაზარი ზარალის ანაზღაურებაზე მოლაპარაკებისას მანამდეც გამოიჩინოს ეს ინიციატივა.

— რატომ არის სასამართლო დაინტერესებული, რომ ბათუ სალინაძე პატიმრობაში დარჩეს?

— ბათუ სალინაძე ამას უკავშირებდა შს სამინისტროს მაღალჩინოსნების ინტერესებს, რომლებიც გარეული იყვნენ კალაძის გატაცების საქმეში; როგორც თვითონ ამბობს, ეს ადამიანი უშლიდნენ მას ხელს გამოძიებაშიც და დაინტერესებული იყვნენ, ლევან კალაძის გატაცების ორგანიზატორებამდე ვერ მისულიყო გამოძიება. იგი მიიჩნევს, რომ ეს საქმე დღესაც არ არის გახსნილი. გვამი, რომელიც აღმოაჩინეს, არ არის ლევან კალაძის, და არ გამოიციხავს, რომ ამ საქმის მთავარი შემკვეთები, რომლებთანაც კუდი ჰქონდათ „გადასკვნილი“ კანონიერ ქურდებსა და პოლიციის მაღალჩინოსნებს, დარჩნენ დაუსჯელები.

ყველაზე მეტი, ბუნებრივია, მან იცის ამ საქმესთან დაკავშირებით. წარმოიდგინეთ, 50 წელი იმუშავა გამოძიებაში და ლევან კალაძის საქმეები აქვს გახსნილი, მას არაფერი შეეშლებოდა. სალინაძე პენსიაში იყო გასული, გიორგი ბარამიძისა და მიხეილ სააკაშვილის დაუიბეული თხოვნით (რომელიც ბარამიძემ გადასცა) დაბრუნდა სამინისტროში. **ბარამიძე მას ეუბნებოდა, პრეზიდენტი გთხოვს, ყველა პირობას შეეკმინო, ხვალ-ზეგ მინისტრის მოადგილედ დაგნიშნავთ, ოღონდ ეს სირცხვილი ჩამორეცხე საქართველოს და კალაძის საქმე გახსენიო.** თვითონ როგორც ამბობს, კვალზე იყო დამდგარი და, ფაქტობრივად, გახსნილი იყო საქმე. სწორედ იმიტომ დააპატიმრეს, რომ ეს ვილაცებს ხელს არ აძლევდა.

სოფო ბელაშვილი

ვინ არიან ლევან კალაძის გვალაობის მთავარი შეგვეთები, როგლებთანს კუდი ჰქონდათ «გადასკვნილი» კანონიერ ქურდებსა და პოლიციის მაღალჩინოსნებს

ხედავდ იმისა, რომ საქართველოს კანონმდებლობით, როდესაც სასჯელის ნახევარს მოხდის პირი, რომლის ასაკიც 70 წელს გადასცილდა, უნდა გაათავისუფლოს სასამართლომ, თუ რამე არსებითი დარღვევები არ აქვს და უარყოფითად არ ხასიათდება.

ბათუ სალინაძეს უკვე შეუსრულდა 73 წელი. ორი თვის წინათ, კანონის ამ მოთხოვნის საფუძველზე, მივმართეთ სასამართლოს, მაგრამ არც საქალაქო და არც სააპელაციო სასამართლომ, გაუგებარი მოტივით, არ დააკმაყოფილა ჩვენი კანონიერი მოთხოვნა.

— რას ედავებოდა სალინაძეს გამოძიება?
— მას ედავებოდნენ, თითქოს მან გაცა ბრძანება, რომ აფრასიძეების მოსამსახურე მურავიოვისთვის გამოეძალათ ჩვენება და ამის გამო მასზე განახორციელეს ფიზი-

აცხადებდა, რომ ბათუ სალინაძეს მისთვის სიკეთის მეტი არაფერი გაუკეთებია, არანაირ ზენოლას მისი მხრიდან ადგილი არ ჰქონია.

სალინაძეს, ასევე, ბრალად ედება, თითქოს საიდუმლო საქმე და ცეცხლსასროლი იარაღი შეინახა იმ ბინაში, რომელშიც ცხოვრობდა. საინტერესო ის არის, რომ ამ ბინიდან, უფრო სწორად, შს სამინისტროს კოტეჯიდან, რომელშიც ის ათი წლის განმავლობაში ცხოვრობდა (იგი არის დევნილი აფხაზეთიდან, პოლიციის პოლკოვნიკი და შს სამინისტრომ გამოუყო კოტეჯი ავჭალაში), მისი გამოსახლების შემდეგ კი იქ პოლიციის პუნქტი გაიხსნა, გამოსახლებიდან წელიწადნახევრის შემდეგ ჩაატარეს ჩხრეკა და „აღმოაჩინეს“, რომ მისი იქ ცხოვრების დროს დარჩენილა რაღაც საიდუმლო საქმე, რომელიც მას სამსახურიდან გათავისუფლების შემდეგ წაუღია,

ზურაბ თოდუა. პირველი დამატებითი ოქმი, გულისხმობს საქართველის ხელყოფას, იგულისხმება მისი გამოძევება სახლიდან თავისი მრავალრიცხოვანი ოჯახით, შვილებით, შვილიშვილებით (საქმეს ჰქვია „სალინაძე და ხუთი სხვა საქართველოს წინააღმდეგ“; ეს ხუთი სხვა არის სწორედ მისი მეუღლე, შვილები და შვილიშვილები).

ევროკონვენციის მეექვსე მუხლით გასაჩივრებულია არასამართლიანი სასამართლოც. არასამართლიანი სასამართლოს გარდა, რომელიც მოგვიანებით წავიდა სტრასბურგში, როდესაც უკვე მიუსაჯეს სალინაძეს და ყველა

დაკავშირებული საჩივარი, არასამართლიანი სასამართლოზე და ეჭვი არ მეპარება, რომ ამასაც ასევე ნააგებს საქართველოს ხელისუფლება.

— იმოქმედებს თუ არა ეს გადაწყვეტილებები მის პატიმრობაზე?

— საქმე ისაა, რომ პატიმრობაზე სტრასბურგის გადაწყვეტილებები არ მოქმედებს. უამრავი შემთხვევა ვიცით, როდესაც ჯარიმას იხდის სახელმწიფო, იმიტომ, რომ წინააღმდეგ შემთხვევაში ჯარიმები ორმაგი და სამმაგი ხდება, მაგრამ ადამიანი რჩება პატიმრობაში. თუმცა არ გამოვიცხავ, სახელმწიფომ დაინიშნა მოლაპარაკება კომპენსაციის თანხასთან დაკავშირებით, ვინაიდან ეს საკმაოდ სერიოზული თანხაა. მას ჩამოთვლილი აქვს მსხვილფეხა, წვრილფეხა პირუტყვი, დიდი მეურნეობა, რომელიც ჰქონდა და ზარალი შეფასებულია მილიონამდე. მთავარი ჯერ წინ არის.

როსა ქვეყანას «უბნური არღოლანი გარღვევას აპირებს

სულ ცოტა ხნის წინათ პრემიერ-მინისტრ რეჯეპ ტაიპ ერდოღანის გააქტიურებას საერთაშორისო ასპარეზზე მიმომხილველები ხსნიდნენ თურქეთის მისწრაფებით, დაეკავებინა ლიდერის პოზიცია რეგიონში.

ამჟამად, ანუ ჰუმანიტარული მისიის ტრავიკული კონფლიქტით დასრულების შემდეგ, რაც ისრაელის შეიარაღებულმა წინააღმდეგობამ გამოიწვია და რომელიც თურქეთის მოქალაქეებზე დაიღუპნენ, მან საქვეყნოდ განაცხადა, რომ პალესტინაში მიმავალ ჰუმანიტარულ ქარავანს თურქეთი თავისი საზღვარს დაუხურავს. ამოცანა კრეისერზე კი თავად აპირებს ასვლას, იმავე მიმომხილველებმა გადახედეს პირვანდელ დასკვნას რეგიონულ ლიდერობაზე პრეტენზიის შესახებ და თურქეთის ამბიციის ისლამური სამყაროს ლიდერობაზე განვიხილოთ.

ექსპერტების დაკვირვებით, ერდოღანის პოლიტიკა ასეთი საშინოვანი მნიშვნელოვანი დოზითაა გაჯერებული. უარესიც — მიმართულია ოსმანთა იმპერიის უნიკალური სიძლიერითა და ბრწყინვალეობით აღდგენისკენ.

წინააღმდეგობით დაფარული ეს ტენდენცია, რამდენად სწორადაა ამოკითხული ერდოღანის ჩანაფიქრი და რამდენად შესაძლებელია მისი რეალიზაცია, ცალკე მსჯელობის საგანია. მაგრამ სავსებით საკმარისია დაძაბულობის შესაქმნელად თუნდაც რეგიონში, ურთიერთობათა დაძაბულობისა და გაართულების შესაქმნელად მაინც, რაც განსაკუთრებით საფრთხილოა საქართველოსთვის, რომლის ხელისუფლება საერთაშორისო პოლიტიკაში თავს ისე გრძნობს, როგორც თევზი წყალში. ამოტრიალენ ბუღი თევზი, რომელიც ამღვრულ წყალში მისი, ათადან-ბაბადან ცნობილია, თევზის დაჭრა იოლია, განსაკუთრებით

მაშინ, როცა თეთრი მუცელი მზისთვის აქვს მიმდინარეობა ზედაპირზე ტვიტივებს. უსიცოცხლოა. მაგრამ ჩვენ, ამ ქვეყნის მოქალაქეებმა რა დავაშავეთ ისეთი, რომ შევეწიროთ მოცემულობას, რომელიც თავიდან ყარს? ახლო აღმოსავლეთის გაღვივებული კონფლიქტის ახალმა მონაწილემ — თურქეთმა ერდოღანის ენერგიული დემარშით დააფიქსირა, რომ იგი პალესტინელების ინტერესების დამცველია. ამან და, საერთოდ, ბოლო პერიოდში ჩვენი სამხრეთელი მეზობლის მიერ განხორციელებულმა პოლიტიკამ გაარღვია არაბულ სამყაროსთან მისი ერთგვარად გაუცხოების ისტორიული ჯებირები. ოსმანთა იმპერიის ზეობის პერიოდში არაბები თურქებს დამპყრობლებად და მწაგრელებად აღიქვამდნენ, ჩვენს დროში კი ისრაელთან მოკავშირეობრივი ურთიერთობის გამო ლამის ურფულოებად და ისლამის მოალაბელებად მონათლეს.

შეიძლება გაერთიანდეს თურქეთი, ირანი, სირია და ლიბანი. ამ ბლოკს, ალბათ, რუსეთიც მხარს დაუჭერს, მაგრამ არა საჯაროდ, — ფარულად. ნაკლებ სავარაუდოა, რომ ქართული საგარეო პოლიტიკის მამებმა გათვალეს ეს ყველაფერი. მაგრამ სააკაშვილის მიერ ერდოღანის ქებათაქება, რაც ბათუმში გადმოცხარა, და აჯილოდვა კიდევ, პრემიერის აღმოსავლური პოლიტიკის მონონებისა და მხარდაჭერის ამკარა დემონსტრაცია იყო.

ე.ი. საჯაროდ განვხილეთ-ელეფტ იმას, რასაც პერსპექტივაში რუსეთმა შეიძლება მხარი დაუჭიროს ფარულად. ირანს ხომ ფინანსა და ფუნქციონირების მიმოსვლისთვის ჩვენი მზაობითა და მისწრაფებით. ხოლო მას შემდეგ, რაც გასულ კვირაში გაეროს უშიშროების საბჭომ მიიღო რეზოლუცია ირანისთვის სანქციების დაწესების შესახებ, ხელისუფლების დათვალება ციმციმა ჟურნალისტიკისთვის იმის განცხადება, ძალიან ჰგავს ნახევრად ქალწულად თავის წარმჩენის სურვილს. რასაც საქართველოში კი მივეჩვიეთ, მაგრამ რაც გაუგებარია მსოფლიო თანამეგობრობისთვის.

შეიძლება, მომენტი უფრო მასშტაბურია. თუ ერთმონებრივ მაჰმადიანთა ბლოკი, რომელზეც ზემოთ ვილაპარაკეთ, მართლაც შეიქმნა, მაშინ ახლო აღმოსავლეთში გეოპოლიტიკური ვითარება შეიძლება რადიკალურად შეიცვალოს. ინტერესთა დაპირისპირებას რეგიონში აქცენტირებს გადანაცვლებამ მოსკოვში: დასავლეთისთვის მთავარი ამოცანა რუსეთის სფეროს შენარჩუნება გახდება და არა კავკასიის გამოყენება რუსეთის წინააღმდეგ ბრძოლის პლაცდარმად. თავისი გაუჭირდება. მაშასადამე, ვითარების შეცვლა რუსეთისთვის იქნება მომგებიანი. ჩვენ სად ვიდგებით ამ დროს?

ირანმა დაიმსახურა სანქციები, მაგრამ შეიარაღებული კონფლიქტი უფრო დაგვიანლოვდა

ირანის თემა მსოფლიო პრესის გასული კვირის პუბლიკაციებში პირველ ადგილს იკავებს. მიმომხილველები გამოწველივით აანალიზებენ გაეროს უშიშროების საბჭოს მიერ ირანის წინააღმდეგ დაწესებულ სანქციებს და მათს ნაკლებეფექტიანობას.

წლიანი გაუცხოების შემდეგ შედგა. ამერიკამ ირანს შესთავაზა ირანის ურანის ბირთვულ სანქციებზე გაცვლა. აჰმადინეჯადი პრინციპში დაეთანხმა, მაგრამ ისეთი პირობები წაუყენა, რომლებიც ვაშინგტონს ხელს არ აძლევდა და გარიგება ჩაიშალა. გასულ თვეში ბრაზილიამ და თურქეთმა პრაქტიკულად იდენტურ შეთანხმებას მიადინეს ირანთან — ურანის ნახევარი მარაგის სანქციაზე გაცვლა, მაგრამ ამჯერად ვაშინგტონის რეაქცია სკეპტიკური იყო (განსხვავებით მიხედვით სააკაშვილის რეაქცი-

ისგან, რომელმაც ერდოღანის დიპლომატიური ნაბიჯი ისტორიულ მოვლენად შეაფასა). სიმანოვიჩი მიიჩნევს, რომ შესწევს სერიოზული გავლენა მოახდინოს ირანთან ურთიერთობის ამერიკულ კურსზე. მისი (ოზამას) ამბივალენტური (ურთიერთგამომრიცხავი) მიდგომა სამხრეთის ამ ქვეყანაში ჩატარებული საპრეზიდენტო არჩევნებისადმი (რომელიც ამკარად გაყალბებული იყო), მიზნად ისახავდა ოფიციალურ თეირანთან ურთიერთობის მო-

წესრიგებს. ამიტომ გადაიღო უდგომელი პრაგმატიული ნაბიჯი უშუალო კონტაქტების დასამყარებლად. თუმცა უეფექტო გამოდგა. არც უშიშროების საბჭოს სანქციებს მიიჩნევენ მიმომხილველები რაიმე გარღვევად. ხოლო ამ სანქციების გამკაცრება იმ მიმართულებით, რომ „ამერიკის, დიდი ბრიტანეთისა და საფრანგეთის სამხედრო-საზღვაო ძალებმა ირანში მიმავალი ან ირანიდან გამოგზავნილი ტვირთები შეამოწმონ, უეჭველად დაგვაყენებს შეიარაღებული კონფლიქტის ზღვარზე“, — ასეცნის The Guardian.

ახალი სანქციები, ეჭვი არ უნდა შეგვეპაროს, „ვერ გატრახებს ირანს“, რადგან არ არის „მასწავლებელი“. მაგრამ, ამასთან ერთად, ეს ისლამური ქვეყანა შეიძლება იზოლაციაში აღმოჩნდეს, რადგან „ჩინეთმა და რუსეთმა, ირანის უმსხვილესმა სავაჭრო პარტნიორებმა, მხარი დაუჭირეს სანქციებს“. და, როგორც წყლის გადაწურვა, დასკვნა: დიპლომატიის შეთავაზება ეწინააღმდეგება აჰმადინეჯადის რეჟიმის ბუნებას. თუ ეს პოზიცია მაქსიმალისტური არ არის, ამ ეტაპზე მაინც ასე ჩანს, მაშინ, იქნებ, ავგისნას ჩვენმა სავაჭრო უწყებამ, რა უდევს საფუძვლად საქართველოს ზეოპერატიულ გადარწმუნებებს ირანთან უფრო რეჟიმის შემოღების შესახებ? მსოფლიოში ამ რეგიონში სიტუაცია ცივილიზებული ჩარჩოებში თუ არ მოექცა, უფრო დაეკარგა შემოვლენ, როცა დასჭირდება.

გზურთ, გაზიფიცირებული ტერიტორია მოსახრებაში? დაზოგვაში: 38-41-97, ან მოგზავრთ: info@geworld.net

საქართველო

რუსეთი შავი ზღვის ფლოტს აქლიჩებს?

„ინტერფაქსის“ ცნობით, რუსეთის სამხედრო-საზღვაო ძალების მთავარ შტაბში განიხილება ბალტიდან სევასტოპოლში ორი ხომალდის — „Неустрашимый“ და „Ярослав Мудрый“ — გადაყვანა. პროექტ 11540-ის (კლასი „Ястреб“) ეს ორი ფრეგატია ბალტიის ფლოტის შემადგენლობაში შესაბამისად 1993 და 2009 წლებში შევიდა (წყალნაცვ 4 ათასი ტონა, სიჩქარე 30 კვანძი). ისინი აღჭურვილნი არიან ხომალდსა-ნინალმდებო სარაკეტო კომპლექსით „Ураг“-ი, საზენიტო-სარაკეტო კომპლექსით „Кинжал“-ი, სარაკეტო-სატორპედო კომპლექსით „Водопад-НК“-ი, წყალქვეშა ნავების საზინალმდებო რეაქტიული დანადგარით „РБУ-6000“-ი, 100 მმ საარტილერიო დანადგარით „АК-100“-ი, საზენიტო-სარაკეტო საარტილერიო კომპლექსით „Кортик“-ი. ხომალდის ანგარში განთავსებულია ვერტმფრენი „Ка-27“ (ეკიპაჟი: 210 მებღვაური, მათ შორის — 35 ოფიცერი).

იხრობათ, არაფილოს ოჯახი

შეიარაღების გამოფენაზე „Euroatory 2010“, რომელიც 14 ივნისს საფრანგეთში გაიხსნა, ბრიტანულმა „BAE Systems“-მა წარმოადგინა მანქანების ახალი ოჯახის კონცეფცია წარმოადგინა. კონსტრუქტორებმა დღეს პოპულარულ მოდულურ მიდგომას მიმართეს. „არმადილოს ოჯახის“ კონცეფცია ითვალისწინებს „CV90“ პლატფორმაზე ახალი წვანტრანსპორტორის, მობილური ნალმსატყორცი დანადგარის, მართვის, უზრუნველყოფის და სამედიცინო დახმარებისა და ა.შ. წვანტრანსპორტორის შექმნას. „BAE“-ის წარმომადგენელი ჰაკან კარლსონი ამბობს, რომ „მათ უკვე მიაღწიეს მდგრად დაცვას 8-10-კილოგრამიანი ნალმებისაგან“. „Defence News“-ი აღნიშნავს, რომ კონსტრუქტორებს გარკვეული პრობლემები შეექმნათ, მაგრამ არაფერს აკონკრეტებს.

„Humvee“ პენსიაზე გადის

ამერიკულმა არმია ახალი მსუბუქი ტაქტიკური მანქანის „JLTV“-ის გამოცდა დაიწყო. პროექტზე მუშაობაში მონაწილეობდა შვიდი კომპანია, მათ შორის „BAE Systems“-ი, „General Tactical Vehicles“-ი, „Lockheed Martin“-ი და „Humvee“-ს მწარმოებელი „AM General“-ი, ამასთანავე, არმია და საზღვაო ქვეითთა კორპუსი, აგრეთვე, ავსტრალიის მთავრობა. პროექტის მენეჯერმა ვოლფგანგ პეტერმანმა განაცხადა, რომ „JLTV“-ს საკვანძო ელემენტები უნდა უზრუნველყოფდეს ბალანსს, ამასთანავე უნდა შეამცირონ ხარჯები მისი ექსპლუატაციის დროს. ჩვენ შევიმუშავეთ მანქანა, რომელიც, უპირველეს ყოვლისა, სანდოა და, ნაღმზე აფეთქების შემთხვევაში, მისი რემონტი იოლი იქნება. განსაკუთრებული ყურადღება, მისი თქმით, უპრობლემო ტრანსპორტაბელობას მიექცა, როგორც თვითმფრინავ C-130-ის, ისე ვერტიკალური CH-47 და CH-53 მემფეობით. ახალი მანქანის ტექნიკური მახასიათებლები მოგვიანებით გახდება ცნობილი, იგულისხმება, რომ მომავალში „JLTV თანდათან ჩაანაცვლებს „Humvee“-ს.

«Super Puma» თუ სუპერზარალი?

საქართველომ საფრანგეთისგან კატასტროფებისა და ბუნებრივი კატაკლიზმების შედეგების სალიკვიდაციოდ ორი ვერტმფრენი შეიძინა. ამასთან დაკავშირებით ხელშეკრულება 9 ივნისს საქართველოს მთავრობასა და კომპანია „Eurocopter“-ს შორის გაფორმდა („ინტერპრესნიუსი“). „რუსთავი 2“-ის 10 ივნისის სიუჟეტის თანახმად, საუბარია „AS332“-ის მოდელის საფრენ აპარატზე; მას რამდენიმე მოდიფიკაცია აქვს, სიუჟეტში გაუღწერილი მახასიათებლის მიხედვით, „ეკიპაჟის 3 წევრი და 24 მგზავრი“, თუ ვიმჯელებთ, შეგვიძლია დავასკვნათ, რომ საუბარია „AS332L2 Super Puma Mk II“-ს ეხება.

მიხეილ სააკაშვილმა ჩამოთვალა ამოცანები, რომელთა გადაწყვეტისთვის უნდა გამოიყენებოდეს ეს ვერტმფრენები: „სამაშველო ოპერაციები, საგანგებო სიტუაციები, სასწრაფო სამედიცინო დახმარება და ევაკუაცია“ (Newsgeorgia.ru). კაცმა რომ თქვას, საგანგებო სიტუაციებისთვის და ევაკუაციისთვის, როდესაც წებისმიერ ადგილს ბორტზე ძალიან დიდი ფასი აქვს, ლოგიკური იქნებოდა „AS 332L2“-ის იმ მოდიფიკაციის შექმნა, რომელიც შესაძლებელს ხდის სალონი 28 ადამიანის (და ერთი ბორტგამცილებლის) განთავსებას, რაც შეეხება ვერტმფრენის სანიტარულ ვარიანტს, მას 12 (საკაცზე მწოლიარე) ავადმყოფის (დაჭრილის) გადაყვანა შეუძლია, კიდევ 5 მგზავრს შეუძლია იჯდეს.

თუმცა, როგორც ჩანს, შეიქმნა „AS332L2“-ის საზოგადოებრივი, რომელიც ამასთანავე

მოსახერხებელია ტურისტებისა და საერთოდ, მგზავრების გადაყვანისთვის. სხვათაშორის, ზემოთ ნახსენები ეკიპაჟის მესამე წევრი მფრინავი როდია — სტიუარდია ან კიდევ სტიუარდესა; გემონებას გააჩნია. მართალია, ეს არ არის „AS332L2“-ი „ლუქს“ კონფიგურაციის სალონი 19 მგზავრისთვის და არც მისი VIP- მოდიფიკაცია, რომელიც ხელმი-

მოდიფიკაციაა, რომელიც ამასთანავე

სანვლოში ჯერჯერობით მხოლოდ „Samsung“-ისთვის აღმოჩნდა, თუმცა, მაგალითად, გალატაკეპული ქვეყნის ელიტისთვის, რომელმაც ზღვაზე გაგრილება გადაწყვიტა, საესებით გამოსადეგი რამეა.

„დღეს ჩვენ შევიძინეთ ორი ყველაზე საუკეთესო ვერტმფრენი, რაც არსებობს მსოფლიოში“, — განაცხადა მიხეილ სააკაშვილმა („ინტერპრესნიუსი“) ხელშეკრულების ხელმოწერის შემდეგ და, ალბათ, ვერც მიხვდა, რომ მასპინძელი „Eurocopter“-ისთვის ამ ფრაზამ ერთბაშად ერთი და იგივე ნიშნავს, რადგან მისივე „EC225 Super Puma Mk II“-ს „საუკეთესო“ ნოდებაზე განიხილეთ მეთი პრეტენზია აქვს, ის წინამორბედ ყველა მახასიათებელი უკან იტოვებს.

დავა სხვადასხვა ვერტმფრენების ავკარგეანობაზე უსასრულოდ შეიძლება, თუმცა რეიტინგის შედგენისთვის ერთ-ერთი კარგი მაჩვენებელი

ლი საქსპორტო გაყიდვებია. ფაქტი ისაა, რომ სხვადასხვა ქვეყნის მიერ გამოიყენება ასობით „AS332“-ი და ათასობით „მი-8/17“-ი. სხვათაშორის, 19 მაისს „მი-8МВТ“-მა ახალი ძრავებით, რომელიც უკრაინულმა „Мотор Сич“-მა დაამზადა, 13 წუთში რეკორდული 8100 მეტრის სიმაღლე აკრიფა. „Super Puma“-ს მიერ ამ მაჩვენებლის გაბეჭდვის მცდელობა ტრაგიკულად დასრულდა.

თუმცა ეს ვერ ექსპერიმენტული ნიმუშია, რეალურ ცხოვრებაში კი „მი-8“ აგერ უკვე შედეგად მქონე ავღანური ომის უღელს მიათერვს. 11 ივნისს ნატოს გენმდივანმა სთხოვა რუსეთს ალიანსისთვის დახმარების აღმოჩენა, კერძოდ: „დიდი რაოდენობის ვერტმფრენების გამოყოფა, მფრინავების მომზადება, სათადარიგო ნაწილები და სანავი“. იქვე, ყურისსიძოში არ ჰყავს „Eurocopter“-ი „ყველაზე საუკეთესო ვერტმფრენებით“? ფრანგებს რატომ არ მიმართა?

აპერიკული ჯარისკაცის

მე ძალიან ვცდილობდი, მეამაყა ჩემი სამხედრო სამსახურით, მაგრამ ერთადერთი, რასაც ვგრძნობდი, სირცხვილი იყო. რასიზმს ოკუპაციის რეალობის შენიღბვა აღარ შეეძლო; ისინიც ხომ ადამიანები იყვნენ. მე ვიხსენებ მოხუცს, რომელსაც საკაციო მივითრევდით, შემდეგ კი ვუბრძანეთ ერაყელ პოლიციელებს, იგი ჩვენთვის მოემორენინათ. მე მუდამ ვგრძნობ, რომ დამნაშავე ვარ, როდესაც ვიხსენებ დედას და მის შვილებს, რომლებიც სახლიდან გავაგდეთ; იგი ტიროდა და გულმოსული ყვიროდა, რომ სადამზე უარესები ვართ. მე ვგრძობ, რომ დამნაშავე ვარ, როდესაც ვიხსენებ, როგორ მოვიკიდე ხელი ახალგაზრდა გოგონას და ქუჩაში გამოვართვი.

...ჩვენ გვიტარეს, რომ ტერორისტებს ვებრძვით, ნამდვილი ტერორიტი მე ვიყავი და რეალური ტერორიზმი ეს ოკუპაცია იყო. მათ, ვინც ომში გვგზავნიან, ბრძოლა და სასხლეტისთვის თითის დაჭრა არ სჭირდებათ, მათ, უბრალოდ, ამ ომის გაყიდვა სჭირდებათ. მათ სჭირდებათ საზოგადოება, რომელიც მზად არის, თავიდან მოიშოროს თავისი ჯარისკაცები და ომში გაგზავნოს.

მათ სჭირდებათ ჯარისკაცები, რომლებიც, კითხვების დასმის გარეშე, მზად იქნებიან, მოკლან და მოკვდნენ. მათ შეუძლიათ, დახარჯონ მილიონები ერთ ბომბზე,

მაგრამ ეს ბომბი იარაღი მხოლოდ მაშინ გახდება, როდესაც სამხედროებს გაუჩნდებათ სურვილი, ეს ბომბი გამოიყენონ.

მათ შეუძლიათ გავზავნონ ჯარი დეამიანის ნებისმიერ კუთხეში, მაგრამ ომი დაიწყება მხოლოდ მაშინ, როდესაც ჯარისკაცები მზად იქნებიან ბრძოლისთვის.

ხოლო ის მმართველები, მილიარდები, რომლებიც მსოფლიო ეკონომიკას აკონტროლებენ და სხვა ადამიანების ტანჯვაზე ფულს შოულობენ, მხოლოდ იმაზე ფიქრობენ, უფრო მეტად როგორ გამოიდრდნენ.

მათ ესმით, რომ მათი ძალია მდგომარეობს მხოლოდ უნარში — დავარწმუნონ, რომ ომი, დათრგუნვა და ექსპლუატაცია ჩვენს ინტერესებშია. მათ ესმით, რომ მათი სიმდიდრე დამოკიდებულია მათ უნარზე, დარწმუნონ მშრომელი ადამიანები, მოკვდნენ იმისთვის, რომ მათ სხვა ქვეყნების ბაზრები გააკონტროლონ; ხოლო ჩვენი დარწმუნე-

ბა იმაში, რომ უნდა მოვკლათ და მოვკვდეო, ეფუძნება მათ უნარს — შთავაგონონ, რომ სუპერ-მაგრი ვართ. ჯარისკაცები, მებღაურები, საზღვაო ქვეითები, მფრინავები ამ ოკუპაციისგან არაფერს მოიგებენ. აშშ-ში მცხოვრები ადამიანების აბსოლუტური უმრავლესობა ამ ოკუპაციისგან არაფერს მოიგებს.

ჩვენ ვკარგავთ კიდურებს, ვიტანჯებით ჭრილობებისგან, ჩვენ სიცოცხლეს ვწირავთ. ჩვენი ოჯახები უყურებენ ამერიკული დროშებით დაფარულ კუბებს, რომელთაც მინაში უშვებენ. მილიონობით ადამიანი ამ ქვეყანაში რჩება სამედიცინო დახმარების, საემუშაო ან განათლების გარეშე და უყურებს, როგორ ხარჯავს ეს მთავრობა ყოველდღიურად 450 მილიონ დოლარს ერაყის ოკუპაციაზე.

ღარბ და მშრომელ ადამიანებს ამ ქვეყნიდან აგზავნიან იმისთვის, რომ დახლოდნენ ღარბი და მშრომელი ადამიანები სხვა ქვეყანაში, რათა მდიდრები კიდევ უფრო გამდიდრდნენ. როდესაც რასიზმისგან გათავისუფლდება, ჯარისკაცები მი-

გზით, ბაზმიონაროთ თქმენი მოსახრებებო? ღაზშირებოთ: 38-41-97, ან მოგზებოთ: info@geworld.net

საქართველო

«ფერადი» გენერალი — პარაპანის უპანასკნელი ფიურერი

კარგა ხნით ადრე, ვიდრე პარაგვია იმ ნაცისტების წყნარ ნავსაყუდელად გადაიქცეოდა, რომლებიც მართლმსაჯულებას ემალებოდნენ, ბავარიელი ემიგრანტის — ჰუგო სტრესნერის ოჯახში ვაჟიშვილი ალფრედო დაიბადა. ეს 1921 წლის 3 ნოემბერს მოხდა ქალაქ ენკარნასიონში. ალფრედოს მამა პარაგვიაში ერთ-ერთი ყველაზე პოპულარული ლუდსახარშის მფლობელი იყო, დედა — დიასახლისი. მათ ოჯახში ბიურგერობისა და რელიგიურობის სულისკვეთება სუფევდა. მამა იმედოვნებდა, რომ საქმეს თავის პირმშოს — ქერაკულულებიან ალფრედოს უანდერძებდა, თუმცა თავად ბიჭს სხვა გეგმები ჰქონდა. მიყრუებულ ენკარნასიონში ცხოვრება მას სულაც არ ებიძგებოდა და 17 წლისამ მშობლებს გამოუცხადა, რომ სამხედრო სასწავლებელში ჩაბარებას აპირებდა.

იმდროინდელ პარაგვიას, რომელმაც დამოუკიდებლობა მხოლოდ 1811 წელს მოიპოვა და მას შემდეგ არც ერთი კანონიერად არჩეული პრეზიდენტი არ ჰყოლია, ერთმანეთის მონაცვლე „თეთრი“ („ბლანკო“) და „ფერადი“ („კოლორადო“) პარტიების წარმომადგენლები მართავდნენ, რომლებიც ერთმანეთშიც და მეზობლებთანაც გაუთავებელ ომებს აწარმოებდნენ. ქვეყნის ტერიტორია დღითიდღე მცირდებოდა, ისევე, როგორც პარაგვაელი მამაკაცების რაოდენობა. ასე რომ, იმხანად სამხედრო კარიერის არჩევა ხანმოკლე და არცთუ ბედნიერ ცხოვრებას ნიშნავდა.

ფედერიკო ჩავესს მიემხრო, რომელმაც პრეზიდენტის პოსტის დაკავების შემდეგ ერთ-ერთ ალფრედოს ახალი ნოდებდა და ქვეყნის შეიარაღებული ძალების მთავარსარდლის თანამდებობა უბოძა. დოქტორი ჩავესს არც პირველი პრეზიდენტი იყო და არც უპანასკნელი, ვინც მწარედ იბნანა იმის გამო, რომ უახლოეს თანამოაზრეს სრული ნდობა გამოუცხადა. 1954 წლის 5 მაისს ალფრედო სტრესნერი სათავეში ჩაუდგა გადატრიალებას, დაამხო ჩავესსი და რამდენიმე თვის შემდეგ თავი ქვეყნის პრეზიდენტად გამოაცხადა.

„ფერადი“ გენერალი

ალფრედო სტრესნერი და სორსა ვიდელა

ალფრედო სტრესნერი და ფრანსო მადრიდში, 1973 წელი

უგზავნა. მოგვიანებით სტრესნერი ლათინური ამერიკის თითქმის ყველა დიქტატორად იცნა მმართველმა პარტია „კოლორადო“, თუმცა ამ დროისათვის სტრესნერმა ყველაფრის გაკეთება მოასწარო საიმისოდ, რომ მის მონინალმდევე პარტიულ ბოსებს ან ქვეყანა დაეტოვებინათ, ან და იმქვეყნად გადასახლებულიყვენ. „პარაგვია, რომლის დედაქალაქში წყალგაყვანილობაც არ იყო, სწორედ სტრესნერის მმართველობის ხანაში იქცა მეტ-ნაკლებად სტაბილურ ქვეყნად.“ — აღნიშნავდა ამერიკელი ისტორიკოსი ბენ საიქსი. ქვეყნის ეკონომიკურ განვითარებას ხელი შეუწყო ორმა გარემოებამ: ალფრედო სტრესნერი აშშ-ის ერთგული იყო, რაც არაერთხელ დაამტკიცა, თუმცა განსაკუთრებული სიმპათია მაშინ დაიმსახურა, როცა დომინიკის რესპუბლიკაში ამერიკელების შეჭრისას დასახმარებლად პარაგვიას ჯარები გა-

უზარმაზარი ნეონის პლაკატი: „სტრესნერი: მშვიდობა, შრომა, კეთილდღეობა.“ დიქტატორის პორტრეტებით მოზენილი იყო მთელი ქვეყანა და, თუ სადმე მის ნაკლებობას შეინიშნავდნენ, ეჭვმიტანილს „ინტელექტუალურ ტერორიზმი“ აღაშაშულებდნენ და სასტიკად სჯიდნენ. სწორედ სტრესნერის მმართველობის ხანაში იქცა პარაგვია ნაცისტების ნამდვილ ნაკრძალად. აქ გარკვეულ ხანს ცხოვრობდა ოსვეციციმის მთავარი ექიმი, დოქტორი იოზეფ მენგელე, რომელსაც დიქტატორის უახლოეს მეგობრად მიიჩნევდნენ. აქვე ჰპოვეს კომფორტული თავშესაფარი სხვა გერმანელმა ლტოლვილებმაც, რომელთა რაოდენობამ 200 ათასი კაცი შეადგინა. სტრესნერი მხოლოდ დევილ ნაცისტებს როდი სწყალობდა, ის თავის ნაკლებად ილბიან კოლეგებსაც იფარებდა. მაგალითად, პარაგვიაში აფარებდა თავს სანდინისტებისგან დევნილი

ნიკარაგუის დიქტატორი ანასტასიო სომოსაჯი...

ფორმალურად სტრესნერი დიქტატორი არ ყოფილა. 5 წელიწადში ერთხელ იგი სპრეზიდენტო არჩევნებს ატარებდა, ყოველ ჯერზე იმარჯვებდა და თავის სახელს ამატებდა გიტულს, რომელიც მის მეგობარ-დიქტატორებს არ ჰქონდათ — „რესპუბლიკის კონსტიტუციური პრეზიდენტი“. მოქმედებდა პარლამენტი, სადაც მმართველი პარტია „კოლორადო“ პრეზიდენტის ყველა გადაწყვეტილებას ადასტურებდა. სტრესნერის მისი მინისტრებისთვის, სენატორებისა და სხვა ჩინოვიციებისთვის ღმერთი იყო, მაგრამ ასე დიდხანს ველარ გაგრძელებდა...

სტრესნერს პრობლემები 1980-იანი წლებში დაეწყო. ქვეყანაზე კონტროლს რომ კარგავდა, ამის პირველი ნიშანი ხმაურიანი პოლიტიკური მკვლელო-

ბა გახდა. დედაქალაქის ცენტრში დღისით-მზისით, ტერორისტებმა გენერალისიმუსის მეგობარი ანასტასიო სომოსა მოკლეს. დამნაშავეებს ვერ მიავსეს. პარაგვიას ხელისუფლებამ ბრაზი სანდინისტებს დასდო, მსოფლიო პრესამ კი ეს ფაქტი სტრესნერის რეჟიმის დასასრულად მიიჩნია. გენერალისიმუსის მმართველობის ხანაში პარაგვია მსოფლიოს ერთ-ერთი ყველაზე კორუმპირებული ქვეყანა იყო, თუმცა კორუფციის ყველა სიკეთით მხოლოდ პრეზიდენტი და მისი მეგობრები სარგებლობდნენ. მმართველ პარტიას და უკვე მთავრობაშიც უკმაყოფილოთა რაოდენობა დღითიდღე იზრდებოდა. ქვეყანაში, რომელსაც სტრესნერი ლათინურ ამერიკაში ყველაზე მშვიდ სახელმწიფოს უწოდებდა, საპროტესტო გამოსვლები დაიწყო და მარტო რეპრესიებით მათი შეჩერება ველარ მოხერხდა.

ბოლოს და ბოლოს, სტრესნერს ყველა დაუპირისპირდა: ბიზნესმენებმა საქმეთა წარმოების უფრო მაკაფიო და გამჭვირვალე წესები მოითხოვეს, სამხედროები აღფრთობას გამოთქვამდნენ იმ პრივილეგიების გამო, რომლითაც არმიამსი მხოლოდ სტრესნერის ნათესავები სარგებლობდნენ, ხოლო ამერიკელებმა 1984 წელს დიქტატორს სიტყვა გადაუტრიალეს გადადგომის აუცილებლობაზე (რონალდ რეიგანმა ოფიციალურად შეიანა პარაგვია დიქტატორული რეჟიმების სიაში), „კოლორადოს“ პარტიის მალაჩინოსანი წევრები ძალად იმარჯვებდნენ ილტვოდნენ. 1989 წლის 3 თებერვალს სტრესნერის ერთგული თანამოაზრე და ნათესავი, გენერალი ანდრეას როდრიგესი სათავეში ჩაუდგა უსისხლო გადატრიალებას, რომლის დროსაც დიქტატორი დააპატიმრეს.

რამდენიმე დღის შემდეგ სტრესნერი და მისი ოჯახი ბრაზილიაში გაიქცნენ, ხოლო როდრიგესი პარაგვიას ახალი და ხელისუფლების სათავეში არაკონსტიტუციური გზით მოსული უპანასკნელი პრეზიდენტი გახდა.

ასუნსიონში მონაცვლე რეჟიმებმა რამდენჯერმე მოითხოვეს მათთვის სტრესნერის გადაცემა, რათა იგი კორუმპირებულობისა და ადამიანის უფლებათა დარღვევისათვის გაესამართლებინათ, მაგრამ ბრაზილიის ხელისუფლებამ, რომელმაც პოლიტიკური თავშესაფარი მისცა სტრესნერსა და მის ოჯახს, ეს მოთხოვნები უგულვლელყო.

სიცოცხლის ბოლო წლები ყოფილა დიქტატორმა თითქმის სრულ მარტობაში გაატარა. მისი ცოლ-შვილი გარდაიცვალა, დარჩა მხოლოდ შვილიშვილი — ალფრედო სტრესნერ-უმცროსი. 2006 წლის 16 აგვისტოს სწორედ მან განაცხადა გენერალისიმუს ალფრედო სტრესნერის გარდაცვალების შესახებ. უმცროსმა სტრესნერმა პარაგვიას ხელისუფლებას ცხედრის სამშობლოში გადასვენების ნებართვა სთხოვა, მაგრამ ცივი უარი მიიღო.

„მხოლოდ ახლა მივხვდი, რომ ბოლოს და ბოლოს გავთავისუფლდი. საწამ ეს კაცი ცოცხალი იყო, პარაგვიას მზეს ჩრდილავდა, — განაცხადა გენერალისიმუსის სიკვდილის შემდეგ ერთ-ერთმა პოლიტიკტიმარმა, რომელმაც ასუნსიონის ციხეში 15 წელზე მეტხანს დაჰყო, — თუმცა მოსვენებას არ მძღღევს ის ფაქტი, რომ იგი დაუსჯელი მოკვდა...“

1940-იანი წლების ბოლოს პარაგვიაში სამოქალაქო ომმა იფეთქა. იმ დროისათვის ალფრედო სტრესნერს უკვე პოლ-ლუკოვიციის წოდება ჰქონდა და საარტილერიო პოლკს ხელმძღვანელობდა, რომელიც, არც აცია, არც აცხელა და ერთ-ერთი დაპირისპირებული მხარის — „კოლორადოს“ პარტიის განკარგულებაში გადასცა. ეს ომი უშიძი-მესი იყო პარაგვიას ისტორიაში. იქიდან მეზობელ ქვეყნებში მოსახლეობის მესამედი გაიქცა, ათასი კაცი „ფერადების“ ხელით დაიღუპა.

ალფრედო სტრესნერმა კი გარჯისათვის ბრიგადის გენერლის წოდება მიიღო და მთელს ლათინურ ამერიკაში ყველაზე ახალგაზრდა გენერლად იქცა. 1950 წელს, როცა თავად მმართველი პარტიის შიგნით ძალაუფლებისათვის ბრძოლა გაჩაღდა, სტრესნერი ერთ-ერთ ლიდერს, დოქტორ

სტრესნერი სტუმრად პინოჩეტთან

ომი ნავთობით მდიდარ ჩაკოს რაიონისთვის

«ახალი ნარკონა» თუ ამერიკული ელექტრომაგნიტური იარაღის მოქმედება?

ამ ფოტოსურათზე უფრო მორგებულ სიმბოლოს ძნელად თუ მოუძებნის ვინმე 2010 წლის გაზაფხულზე ევროპაში დატრიალებულ სტიქიურ უბედურებას. კარგი კადრია: მითითური მდინარე ლეთე, აქედან თუ სტიქია — ორი სამყაროს წყალგამყოფის ვარიანტი. სადაცაა გამოჩნდება ქარონი — დაუღალავი მენავე — და შეუდგება თავის მარადიულ საქმიანობას — გარდაცვლილთა სულების გადაყვანას მეორე ნაპირზე. მხოლოდ — იქით, და არავითარ შემთხვევაში — საწინააღმდეგო მიმართულებით.

ევროპაში დატრიალებული წყალდიდობის მასშტაბებს თუ გაისიგრძელებ, ბიბლიური პარალებელი გაგახსენდება, უწინარეს ყოვლისა: „7 დღის შემდეგ მოვიდა ნარდენა ქვეყანად... ამ დღეს მოსდენენ დიდი უფსკრულის წყაროები და გაიხსნენ ცაის სარკმელები. აწვიმდა ქვეყანას ორმოცი დღე და ორმოცი ღამე“... (დაბ. 7,10-12). აწვიმდა ევროპას ამ გაზაფხულზე და არ იყო ეს შვიდღამისი დაამათრობელი წვიმა. არც მთლად წარდენა. მაგრამ — მსგავსი. დაეკიდა ციკლონი ცენტრალური და აღმოსავლეთ ევროპის თავზე. 9 მაისს დაიწყო ესე. გადაუღებლად წვიმდა ჩეხეთში, უნგრეთში, ავსტრიაში, სლოვაკეთში, პოლონეთში. ატლანტიკიდან წამოსულმა ახალმა და ახალმა ციკლონებმა ისეთი სიძლიერით შეუტია ბებერ კონტინენტს, თითქოს მართლა დაგებოდა ჟამი ახალი კიდობანისა.

მდინარეებმა გადმოლახეს კალაპოტები — ბუნებრივი თუ ხელოვნური, დამბები და წყალსაცავები. ვისლამ, ვარტემ და ოდერმა წყლით დაფარა პოლონეთის მთავარი სატრანსპორტო მაგისტრალები, სავარგულეები, დატბორა დასახლებული პუნქტები — თითქმის ნახევარი ქვეყანა. ვარშავის 100-ზე მეტ სკოლაში შეწყვიტეს სწავლა. დღის წესრიგში დადგა საპრეზიდენტო არჩევნების გადატანის საკითხი. ჩვენ ამ დროს თბილისის მერის არჩევნებით ვერთობოდით და — დანარჩენი სამყარო წყალსაც წაუღია! მიჰქონდა.

მეტეოროლოგების დაკვირვებით, ეს წყალდიდობა ბოლო ნახევარი საუკუნის მანძილზე ყველაზე დიდ სტიქიურ უბედურებად მოვლენა ევროპას და, უწინარეს ყოვლისა, პოლონეთს: დაიღუპა 20-მდე ადამიანი, ზარალმა 2,5 მილიარდ ევროს გადაჭარბა.

ტრაგიკული გაზაფხული დაუდგა პოლონეთს წლეულს. „დიდმა წყალმა“ ჩეხეთი 55 მილიონი ევროთი აზარალა. სლოვაკეთში 3 ადამიანი იმსხვერპლა. წყალდიდობის ზონაში აქ ქვეყნის 10 პროცენტი მოექცა, დაიღუპა ერთი, 35 წლის კაცი. სეროზულად შეფერხდა ავტო და სარკინიგზო ტრანსპორტის მუშაობა. ზარალი 9 მილიონ ევროზე მეტია. ხელისუფლება მასობრივი ევაკუაციით განადრეობდა მოქალაქეებს კრიტიკული რეგიონებიდან.

უნგრეთში მდინარეების კალაპოტების გამაგრებით ცდილობდნენ სტიქიასთან გამკლავებას. ამ სამუშაოებზე ათასი სამხედრო მოსამსახურე იყო მობილიზებული. დასავლეთ უკრაინას ქარიშხალმა გადაუარა. 200 ათასზე მეტი ადამიანი ელექტროენერჯის გარეშე დარჩა.

დაზიარდა უფიქრული ევროპელი

რა შეიძლება იყოს სტიქიის შემოტევის მიზეზი? რეალური — არც მითითური, არც — ბიბლიური. პრესაში საინტერესო პუბლიკაციები გამოჩნდა. ერთ-ერთი, რომელსაც სენსაციურობის ელფერი დაჰკრავს, მაგრამ ამის გამო სულაც არ არის ხელაღებით უარსაყოფი, „კომსოლსკაია პრავდის“ 28 მაისი — 3 ივნისის ნომერში გამოქვეყნებული რუსეთის გეოგრაფიული საზოგადოების უფოლოგიის კომისიის თავმჯდომარის მიხეილ გერსტინის წერილია — „წყალდიდობა ევროპაში? ამერიკელების მოწყობილია“.

„მიზეზების ძიების პროცესში, — შენიშნავს ავტორი, — სულ უფრო ხშირად ახსენებენ პენტაგონს, რომელიც რეგულარულად აამოქმედებს ხოლმე თავის HAARP-ს — უსაშინელეს ელექტრომაგნიტურ იარაღს, რომელიც ალიასკაზე არის განთავსებული და რომელსაც ატომური ბომბის აფეთქებაზე უფრო გამანადგურებელი შედეგი მოაქვს“.

რას წარმოადგენს ეს იარაღი, რომელსაც ევროპა უნდა უმადლოდეს ამ გაზაფხულის სიურპრიზებს?

HAARP-ის სადგური ალიასკაზე, ანკორიჯიდან ჩრდილო-აღმოსავლეთით 250 კილომეტრზე არის განლაგებული. შედგება 360 რადიოგადამცემისგან და 22 მეტრის სიმაღლის 180 ანტენისგან, რომელთაც 14 ჰექტარი უკავია. კომპლექსს თითქმის 20 წელიწადს აგებდნენ და 250 მილიონი დოლარი დაახარჯეს. დღეს იგი ზეცაში 3600 კილოვატს ასხივებს (კომერციულ რადიოსადგურზე 75-ჯერ მეტს) და ითვლება იონოსფეროზე უემოქმედების მსოფლიოში უმძლავრეს დანადგარად.

ლეიფ დაილზარა წვიმა ევროპაში

ოფიციალურად, მთელი ეს მოწყობილობა მეცნიერული კვლევისთვისაა გამოიზრდი — იონოსფეროსა და უახლოეს კოსმოსურ სივრცეში მიმდინარე ბუნებრივი მოვლენების შესასწავლად. მაგრამ, ექსპერტებს აეჭვებთ ის ფაქტი, რომ რატომღაც, ეს „მშვედობიანი სადგური“ სამხედროებს ეკუთვნის...

HAARP-ის ისტორია, — საქმის კურსში შევყავართ გენსტინს, — 1958 წელს დაიწყო რეკონსტრუქციის პროგრამა, რომელიც იონოსფეროს და მაგნიტოსფეროს გაზომვის მეტოდი და აპარატურა“. პატენტში ნახსენები იყო ანტენები, რომლებიც ატმოსფეროში გამოასხივებს ენერჯიას, მაგრამ არა წყალქვეშა ნავებთან დასაკავშირებლად, არამედ უმტიკეცი ენერჯეტიკული ფარის შესაქმნელად, რომელიც მწყობრიდან გამოიყვანდა მტრის რაკეტებსა და თვითმფრინავებს.

„მწვანე შუქი აუნივს“. საზოგადოებას აუწყეს, რომ სადგურის ქვეშარტი დანიშნულია „ჩრდილოეთის ციალიდან ენერჯიის ამოტუმბვა“ და ენერჯორისი დააღვევა, ეს ფანტასტიკური განმარტება ცოტა ვინმემ თუ დაიჯერა.

დაეჭვებულმა სკეპტიკოსებმა გაარკვიეს, რომ პროექტში ჩართულია ვინმე ბერნარ ისტუნდი, ფიზიკოსი, რომელიც 1985 წლიდან ფლობდა პატენტს „დუდადამინის ატმოსფეროს, იონოსფეროს და მაგნიტოსფეროს გაზომვის მეთოდი და აპარატურა“. პატენტში ნახსენები იყო ანტენები, რომლებიც ატმოსფეროში გამოასხივებს ენერჯიას, მაგრამ არა წყალქვეშა ნავებთან დასაკავშირებლად, არამედ უმტიკეცი ენერჯეტიკული ფარის შესაქმნელად, რომელიც მწყობრიდან გამოიყვანდა მტრის რაკეტებსა და თვითმფრინავებს.

მეცნიერებმა განაცხადეს, რომ მოწინააღმდეგის რაკეტებისა და თვითმფრინავების ჩამოსაგდებად საჭირო იყო ისეთი სადგური, რომლის სიძლიერეც 330 ათასჯერ გადაა-

ტებდა HAARP-ს და მოიხმარდა მთელი მსოფლიოს ენერჯიის 8 პროცენტს; ხოლო იონოსფეროში მისი გაყვანა შეეძლო ანტენების ველს, რომელიც 30 კილომეტრზე გაიჭიმებოდა, რაც არარეალურია. ამას დაემატა აშშ-ის თავდაცვის სამინისტროს განცხადება: ინსტრუქციის პროექტი არ მიიღეს როგორც აბსურდული.

სად გაქვართ სიპართლი?

აშშ მეცნიერები შეეცადნენ, HAARP-ის მეშვეობით უსაზღვრობაში დაენიშნათ სხვა ტერიტორიების ბუნებრივი ალმოენიათ. თუცა — უშედეგოდ.

მაშინო, განაგრძობს ავტორი, თავდაცვის სამინისტროს მოწინავე კვლევითი პროექტების სამმართველო (DARPA) დააყენა საკითხი, რათა ეს სადგური გამოეყენებინათ ატმოსფეროში ატომური აფეთქებების საწინააღმდეგოდ. მათი მთავარი დამრტყმელი ძალა მაღალი ენერჯეტიკების ელექტრონებია, რომლებსაც დუდადამინის ახლო სივრცეში თანამგზავრები დაზიანება შეუძლია.

ამჟამად ცდილობენ, რომ HAARP-ის ანტენების მეშვეობით ელექტრონების ნაკადები 100 კილომეტრის სიმაღლეებისკენ მიმართონ, სადაც ისინი ელვად და ჩრდილოეთის ციკლონებს „განიმუშებენ“.

შესაძლოა კი ამ იდეის მატერიალიზება? ამ შეკითხვას ახალგაზრდა მცნიერები კატეგორიული უარით უპასუხებენ: იმ შემთხვევაში, მიაჩნიათ მათ, თუ შესაძლებელი იქნებოდა იონოსფეროში საკმარისი რაოდენობის ენერჯიის „გადატუმბვა“, მთელ მსოფლიოში დაირღვეოდა კავშირგაბმულობა და ნავიგაცია. ბირთვული აფეთქებების წინააღმდეგ გამოყენებულ „მკურნალობას“ ავ-

ადგომოზაზე უარესი შედეგი მოჰყვებოდა.

სადგურის ანტენების ჩრდილოეთის ციკლის დროს სრული სიმძლავრით ჩართვისას მეცნიერებმა 100-150 კილომეტრის სიმაღლეზე შენიშნეს მწვანე ნათება: მზისა და სადგურის ენერჯია გარკვეულად ურთიერთმოქმედებდა. ეს იყო მსოფლიოში პირველი ხელოვნური ჩრდილოეთის ციკლი, რომლის ხილვა შეუიარაღებელი თვალით შეიძლებოდა.

ექსპერტები გვაშეშებენ, რომ HAARP-მა ამინდზე არ შეიძლება იმოქმედოს, რადგან სადგურის მიერ გამოასხივებული ენერჯიას არ შთანთქავს არც ტროპოსფერო, არც სტრატოსფერო — ატმოსფეროს ორი შრე, სადაც ფორმირდება დედამიწის ამინდი, ხოლო იონოსფეროდან, ანუ 70 კილომეტრის სიმაღლიდან ამინდის გაფუჭება, მინისძვრის გამოწვევა და, საერთოდ, კატაკლიზმების მართვა წარმოუდგენელია.

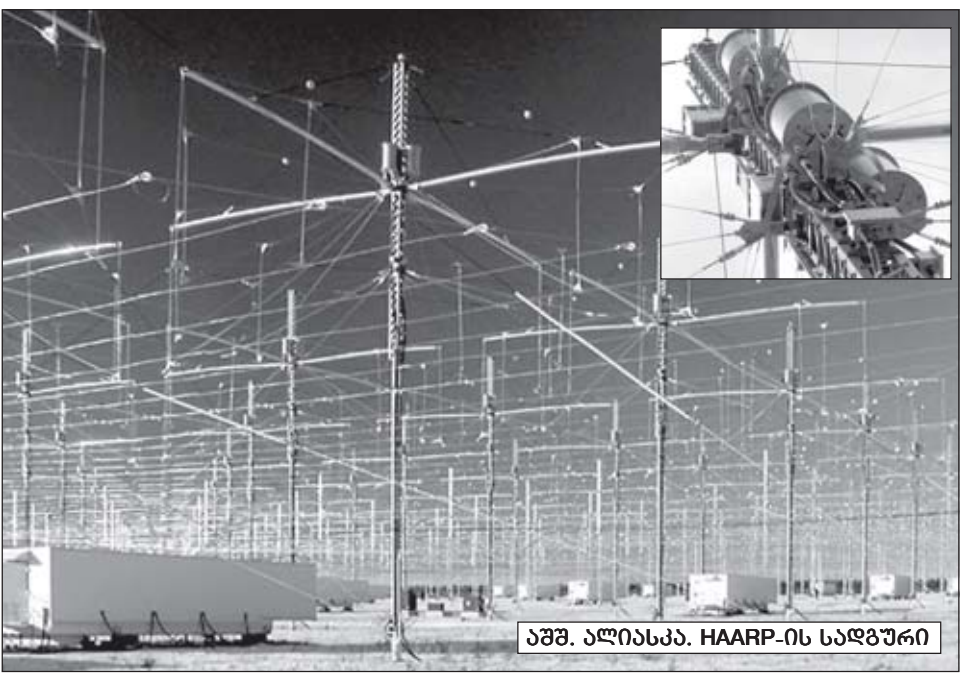
გამოდის, რომ HAARP-ის სადგური არ არის „სიკვდილის მანქანა“, მშვედობიანი ლაბორატორიაა, სადაც მეცნიერები ჩრდილოეთის ციკლს ელაციტებიან.

მაგრამ ამის არაფის სჯერა. სამაგიეროდ გასული საუკუნის 90-იანი წლების დასაწყისში ყველამ დაიჯერა, რომ იმ დროს საქართველოში მომხდარი დიდი მიწისძვრა რუსების ტექტონიკური იარაღის ამოქმედების შედეგი იყო. რა გვემელება?

სანამ სინოპტიკოსები მარჩიელობენ, „დარია თუ ავდარი“, ჩვენ, როგორც ყოველთვის, „ერთმანეთს ჩაკვიდოთ ხელები“ და ერთხმად დაგქექეთ: „გი-ხა-რო-დენს!“, ან, თუ კიდეც გახსოვთ, „უუუუნა წვიმამოვიდა“ და, ვისაც რა უნდა, ისა თქვას ჩვენზე!

არაფა სანაბლია

P.S. ბოლო პარალებელი: HAARP-ის სადგურის ალიასკაზე აგება ამერიკელებს 250 მილიონი დოლარი დაუჯდათ. თბილისში, ავლაბარში პრეზიდენტის სასახლის არაგებით, როგორც ამბობენ, მილიარდამდე აშშ დოლარი დაიხარჯა... სამაგიეროდ, ვაშინგტონში არ აქვთ ახალი ხიდი „ოლევის ულტრა“.

აშშ. ალიასკა. HAARP-ის სადგური

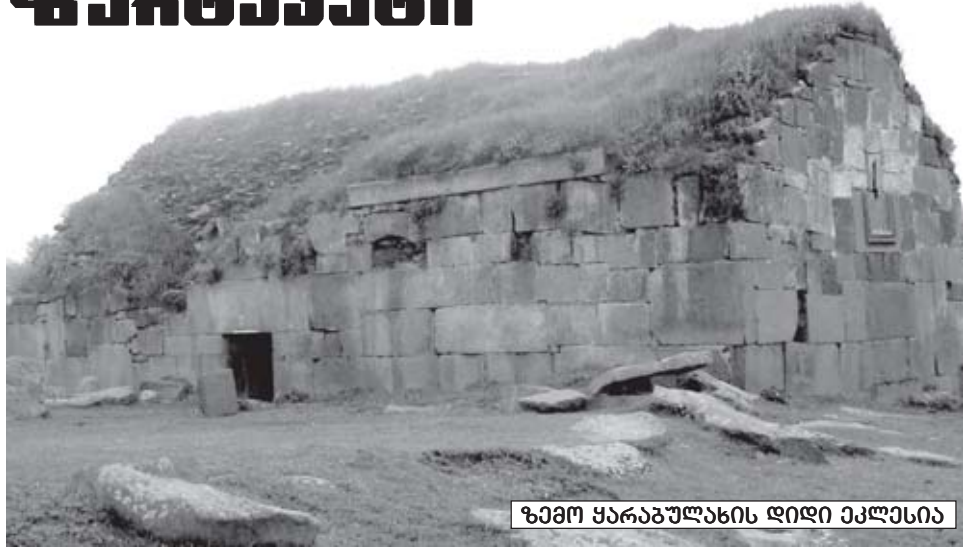

ყარაბულახის მემკვიდრეები

ფურცაქაძე

ეს დალოცვილი საქართველო ისეთია, რაც უფრო მეტს მოგზაურობ, თითქოს, მით მეტი გრჩება უნახავი. დადისარ, დადისარ და ერთხელაც ისეთ კუთხე-ქვეყანაში აღმოჩნდები, რომელიც მანამდე ვერც წარმოგედგინა. არადა, როგორ შეიძლება ვახუშტი ბატონიშვილის თხზულება წაკითხული გქონდეს და გულმა ზურტაკეტისკენ არ გაგინოს. რას არ ჰყვება ვახუშტი ბატონიშვილი ამ მხარეზე: ეს თამარ მეფის მიერ აშენებული ფუნდუკი (ე.ი. სასტუმრო) ზამთარში მოგზაურთათვისო, ეს ირმებით სავსე სანახები და კალმახებით სავსე მდინარეები... მდინარე ზურტაკეტსა და მის მდინარეებში თევზთაგან მხოლოდ კალმახი მოიპოვება და თანაც სამხრეთის შენაკადებში მხოლოდ შავი, ჩრდილოეთის შენაკადებში კი მხოლოდ თეთრი... რომელ კალმახსაც რომელ მდინარეში ჩასვამ, იქაური ფერის შეიქნებაო. ირმებიც ხომ იმდენია, რომ ვახტანგ მეექვსის ამაღამ ერთ დღეში 180 სული მოინადირაო...

ზემო ყარაბულახის დიდი ეკლესია

დმანისიდან გზას ჩრდილოეთით დავადექით და ვიდრე მაშავერის ხეობიდან ზურტაკეტის ხეობაში გადავიდოდით, სოფელი იაყუბლო (ძველი ყაჯილეხი) გავიარეთ. ეს ქვემო ქართლის, სახელდობრ დბანისხევის ერთი იმ სოფელთაგანია, სადაც ნიჩბის ყოველ დაკვრას, შესაძლოა, საგულისხმო ისტორიული ნივთის პოვნა მოყვას. სწორედ ასე, სრულიად შემთხვევით აღმოჩნდა იაყუბლოში ის უნიკალური ლუსკუმი (ტაგურცი, სარკოფაგი), რომლის ბადალი მგონი კიდევ ერთა საქართველოში. ერთიან ქვაში ამოკვეთილი ლუსკუმის სიგრძე 205, სიგანე 73, სიმაღლე 60 და კედლების სისქე 12 სანტიმეტრია. საინტერესო კი ის არის, რომ ლუსკუმის რუფთან ერთად იპოვნეს მისი თავსახურიც — ამოზრტული ხუფიც, რომელსაც შიდა, ანუ მიცვალებულის მხრიდან, ე.წ. ბოლნური ჯვარი აქვს ამოკვეთილი. ე.ი. მიცვალებულს ეს ჯვარი დასცქეროდა.

ქვემო ყარაბულახის სარკის „გმ. ბიორგი“ და მისი ნარწერიანი ბალაზარი

ყოლებით. მათ შორის ყველაზე ძველი, მგონი, ზემო ყარაბულახი უნდა იყოს, თუმცა ახალი არც ქვემო ყარაბულახზე ითქმის. რაც შეეხება სულ ქვემო ყარაბულახს, რომელიც ძალიან პატარა დასახლებებია, ის, მგონი, მართლაც ახალია. ზემო და ქვემო ყარაბულახები ადრე, შეიძლება, ერთიანი დასახლებაც კი იყო, მაგრამ 1701 წლისათვის ზემო უბანი სულ დაცარიელებულია და მხოლოდ გვიან აღორძინებულია. ყარაბულახი XVIII საუკუნის დასაწყისში მამუკა ყაფლანიშვილის კუთვნილება ყოფილა. მას ორი მემამულე (გურგენაშვილები) და 17 გამომღები ყმა-კომლი ჰყოლია. ახლა ძნელი დასადგენია, რამდენი მცხოვრები მოიაზრებოდა 17 კომლში, მაგრამ დღეს რომ ორივე ყარაბულახში საკმაოდ დიდი მოსახლეობაა, იმდენი ნამდვილად ვერ იქნებოდა. ყარაბულახში ამჟამად მთლიანად აზერბაიჯანულენოვანი თარაქამები ცხოვრობენ.

ორთაშუას ეკლესია

ზემო ყარაბულახში, რომელიც ორი სასოფლო სამანქანო გზის გასაყარზეა, ყარაბულახის 4 სათავე მდინარე იყრის თავს. დასახლების ცენტრში, შემადგენი ადგილზე, მდინარის მანჯვენა ნაპირზე დგას განვითარებული შუა-საუკუნეების დიდი დარბაზული საყდარი (15X7,8 მ). იგი სუფთად გათლილი რუხი ბაზალტის ქვით არის ნაგები, მაგრამ დროთა განმავლობაში პერანგის ფილები დაუკარგავს და მათ ნაცვლად დულაბის ბუდეები რიგის ქვით ამოუყვანიათ. ტაძრის ნაცრისფერი პერანგი ზევით ოქროსფერი ქვიშაქვის ლავგარდანიტ სრულდება, რომელიც, ლორფინის ნაცვლად, აბალახებულ საბურველს იკავებს. ტაძარი სიმაღლეშიც მოზრდილია, მაგრამ გარედან ასე არ ჩანს, რადგან დროთა განმავლობაში მოშავებული მინა 1 მეტრით აცინვინრო სარკმლის ძალიან სუსტად ნათდება. ამ ხუთი სარკმლიდან ფართო, სამკაულიანი და ლილვებიანი საპირე მხოლოდ აღმოსავლეთის სარკ-

მელს აქვს, მაგრამ მისი ნახევარი დაკარგულია. ამ სარკმლიდან ხელმარცხნივ, ფასადზე, დიდ, მოჩარჩოებულ ფილაზე განედლებული, გაკვირტული ჯვარია გამოსახული. ეს ტაძრის ერთადერთი სამკაულია. შიგნით ეკლესია ასევე სუფთად გათლილი კვადრებითაა ნაგები. განსაკუთრებული ინტერესს იწვევს ოდნავ შეღისრული დეკორატიული თავები, რომლებიც ორ საფეხურადაა შეჭრილი გრძივ კედლებში. მათი სიღრმე 1 მეტრია. საერთოდ, გარდა შიდა პერანგები ძალიან მონუმენტურ იერს აძლევს საყდარს, რომელსაც ორი ნარწერა აქვს. დასავლეთ სარკმლის ქვეშ არსებული ქართული ასომთავრული ნარწერა, თითქოს, ასე იკითხება: „ქრისტე, შეჰინყაღე შერქაია“. სამხრეთ კარის ბალავარზე (ეკლესიას ჩრდილოეთის კარიც აქვს, რომლითაც ადრე მინამენს უკავშირდებოდა) ასევე ქართული ასომთავრული მოკლე ტექსტი გვეუბნება: „ქრისტე, ადიდენ ღმერთმან დავით მეფე, კვირიკე მეფე“. თუ ამ ორ მეფეში დავით აღმაშენებელი და კახეთ-ჰერეთის მეფე კვირიკე იგულისხმე-

ბიან, მაშინ ეკლესია XI საუკუნის ბოლო წლებშია აგებული, მაგრამ თუ ეს დავითი და კვირიკე ტაშირ-ძორგერტის მეფეები დავით უმინაწყო და მისი ძე კვირიკე არიან, მაშინ ტაძარი XI საუკუნის პირველი ნახევრის გამოდის. მეორე შემთხვევაში ჩვენ ძალიან საინტერესო ფაქტთან გვაქვს საქმე. ტაშირ-ძორგერტის დროებითი სომხური სამეფო ქვემო ქართლის ტერიტორიას მოიცავდა არაბთა ბატონობის შემდეგ, და ერთხანს სამშვილდეც კი ჰქონდა დედაქალაქად. 1040 წელს დავით უმინაწყომ ანისის სომხური სამეფოსა და გაერთიანებული ქართული სამეფოს დახმარებით დმანისს შეუტია და დაიმორჩილა, რომლის არაბი მფლობელი აბუ-სუარი ყველასთვის დიდ საფრთხეს წარმოადგენდა. თუ ნარწერაში ნახსენები მეფეები ტაშირ-ძორგერტელები არიან, ქართული ასომთავრული ნარწერა კიდევ ერთხელ ადასტურებს, რომ, ყველაფრის მიუხედავად აქაური მოსახლეობის ცნობიერება ბოლომდე ქართული იყო.

ხელოვნური წყალსაცავი და მცირე უღელტეხილი გადავიარეთ თუ არა, მწვანედ მოზიბინე ზეგანი ჯვარათის ქედისა და ქანებულმა მდინარეებმა დასერეს. თითოეული ეს მდინარე ყარაბულახის ერთ-ერთი სათავეა და მიუხედავად იმისა, რომ კამკამა, მაინც შავი ფერი გადაჰკრავს ზევიდან. ამის მიზეზი ისაა, რომ ეს წყლები შავი ბაზალტის ქვის კალაპოტებში მოედინება. ამიტომაც ჰქვია ზურტაკეტს მეორენაირად ანუ თათრულად ყარაბულახი, რაც შავ წყაროს ნიშნავს. სწორედ ეს წყლებია კალმახით სავსე. ზურტაკეტის ზემო დინებაში არსებულ ყველაზე დიდ დასახლებასაც ყარაბულახი ჰქვია, ოღონდ ვახუშტი ერთ დაბა ყარაბულახს ახსენებს, დღეს კი ამ სახელწოდების პილია აქ ერთმანეთის მი-

იაყუბლოს ადრეპრისტინული ლუსკუმი

ვის შუაგულშია აღმართული და სოფელში შესული თვალს ვერ უხვს. ეს ბორცვი ასახვლელად ძნელი არ არის — „ნივა“ ზედ მორღვეულ გალავნამდე ადის. ამ ეკლესიას სამეცნიერო ლიტერატურაში „სარკის წმინდა გიორგი“ ჰქვია. მან ორი რამით დაგვიინტერესა და მიგვიზიდა: ლამაზი ადგილმდებარეობით და სწორედ ამ სახელწოდებით. საქმე ის არის, რომ სარკის წმინდა გიორგის სახელწოდებით ერთი ეკლესია შიდა ქართლში, ქარელთან ახლოსაც არსებობს. იმ ეკლესიის მომლოცველთა შორის უმეტესობას უმელო ოჯახის უფროსები შეადგენენ. აქ კი, ამ დაღვნილ და ყველასგან მიტოვებულ ტაძარს ვინ ააკითხავს?! ამიტომ ადამიანთა სიბოროტი ვერ გრძნობს, მოლოცველად და მცველადაც ერთი უზარმაზარი ხე გაუხდია.

გალავნის გარეთ ბატკნები ძოვენ. იქვე ფერდაზე პატარა ბიჭები წამოწოლილან და ცალკე ამ ბატკნებს და ცალკე თეთრი ღრუბლის ქულებს მწყემსავენ სტვენით. რამდენი დაღვნილი ეკლესია გვინახავს, სრა-სასახლებს რომ ვგობია, მათზე კობტაც რომ არის, მათზე მეტყველიც და, რაღა თქმა უნდა, თბილიც. სარკის წმინდა გიორგის აღარც საბურავი აქვს და აღარც კედლების ერთი ნაწილი. დასავლეთიდან თუ დაგინახათ, თეთრი საკურთხევლის კონქიდან შემოგანათებთ თვალებს.

მორღვეული ლოდები იქვე ყრია, ზოგზე ხავსს გადაუვლია, ზოგზე უანგისფერ სოკოვან სნეულებას. შიგ ტაძარში უცნაური ფორმის, გრძელი (უფრო სწორედ მაღალი), რუხი საკურთხევლის ტრაპეზის ლოდი განოლილა. ფორმაზე და სისქეზე ეტყობა, რომ ავსილის კედელზე იყო მიკრული. ერთადერთი, მორღვეული სამხრეთ კარის წინ ასევე გდია დიდი ბალავრის ქვა ბოლნური ჯვრითა და გალუული 5-სტრიქონიანი ქართული ასომთავრული ნარწერით, რომლის ტექსტი ქვემო ქართლის ცნობილ მკვლევარს დევი ბერძენიშვილს აქვს გამოქვეყნებული: „ქ. სახელითა ღმერთისათა ესე ეკლესია წმინდის გიორგისი მას ჟამს აღმუშავდა ოდეს ივანეს ჰქონდა ნიკოლოზის ძესა სადიდებლად სულისა მათისა დღევგრძელისათვის ძისა მათისა ნიკოლოზისა. ქორონიკონი 1040 წელი“.

მეცნიერი გამოთქვამს მოსაზრებას, რომ ეს ივანე მამამისთან ან უფროს ძმასთან ნიკოლოზთან ერთად, ასევე ნახსენები აქედან ახლომდებარე ბახალარის ნაეკლესიარის გაბზარულ ბალავრის ქვაზე, რომელსაც თარიღად 118 წელი უზის. სარკის წმინდა გიორგის ნარწერიდან თითქოს ისეთი დასკვნა უნდა გამოვიტანოთ, რომ ქვემო ყარაბულახი ქვემო ქართლში ამ ფეოდალებებისათვის შექმნილია და არა მემკვიდრეობითა. რჩება ისეთი კითხვები, რომ ეს ფეოდალები ბალავრთა დიდი საგვარეულოდან არიან. არგვლიც ხელის გულივით მოჩანს მთელი მიდამო, განსაკუთრებით კი გომარეთის პლატო.

— აი, კიდევ ერთი ეკლესია, — მიმანიშნებს სოზარ გულბანი, ჩემი მუდმივი თანამეწყვილე ვიდეოოპერატორი, მდინარის გაღმა შენდებულად მდგარ საყდარზე.

ეს ის ეკლესიაა, რომელიც ექვ. თაყაიშვილს აქვს ნახა და აღწერილი. იგი 1718 წელსაა აგებული და 10 სტრიქონიანი ქართულ-სომხური ტექსტი აქვს სამხრეთ კარის ბალავარზე. მასში ნახსენები არიან პატრონები მამუკა, რამაზი, მზეჭაბუკი, აზნაურიშვილი უსეფა, მისი მეუღლე თამარი, ვაჟიშვილები შერმაზანა და თეიმურაზი...

გალა ქოქიაშვილი
ავტორის ფოტოები

გენერალი პეტრე ბაბრასტიანი

გაგრაქილება, დასაწყისი იხ. №19-21

სმოლენსკის დატოვების შემდეგ რუსები უკან იხევდნენ. მტერს თითქოს გამარჯვება უნდა ებოძებინათ, მაგრამ სინამდვილე სხვაგვარი გამოდგა. უკლებლივ ყველა წყარო, როგორც რუსული, ისე ფრანგული, აღნიშნავს, რომ ნაპოლეონის არმია სმოლენსკში შესვლისას და მას შემდეგ კატასტროფულ მდგომარეობაში იყო. მან ქალაქის კედლებამდე რის ვაი-ვაგლახით მიაღწია.

ა. ვეშხვაძე — სასიკვდილოდ დაჭრილი გენერალი ბაბრასტიანი ზოროდინოს ველზე

დატანჯულ, საგრძობლად შეთხერხებულ და გადაქანცულ მტრის ლაშქარს სმოლენსკში შესვლამდე ერთი იმედი ასულდგმულზედა, რომ ქალაქის აღების შემდეგ მდგომარეობა ძირფესვიანად შეიცვლებოდა. „მთელი არმია ფიქრობდა, — ამბობდა ნაპოლეონი — რომ აქ (სმოლენსკში — ი.ა.) მძიმე ლაშქრობა დამთავრდებოდა და იგი აღმოჩნდებოდა ბარაკების ქვეყანაში, ცოტათი მაინც ისიამოვნებდა დასვენებით... ჩემი ფარები, აღმფრთხილებელი იმით, რომ უმძიმესი ბრძოლებისა და ხანგრძლივი გადასვლების შემდეგ, მათი იმედების თანდათან უფრო შორს იხვედა, ერთგვარი მოუსვენრობით აკვირდებოდნენ მანძილს, რომელიც მათ საფრანგეთს ამორეხდა“.

ნეპოლენ ნაპოლეონის მისი მარშლები და გენერლები, — ეს ყველაზე კარგად იცოდა თავად იმპერატორმა, მაგრამ რუსები არავითარ ზავზე არ ფიქრობდნენ. სმოლენსკის დატოვების შემდეგ რუსეთის ორივე არმია მოსკოვისაკენ იხვედა. მიუხედავად ამისა, გენერალური ბრძოლის აუცილებლობას ყველა გრძობდა, მათ შორის ბარკლაის მომხრეებიც. ბარკლაიმ მიიღო გადაწყვეტილება, გაემართა პირველად ზე-ლსაყრელ პოზიციაზე „ნორ-მალიური თავდაცვითი ბრძოლა“. ბრძოლის ადგილის შერჩევა დავებულა რუსეთის არმიის გენერალ-კვარტირმეისტერს პოლკოვნიკ ტოლს. მან შეარჩია პოზიცია დოროგობუჟის წინ, სოფელ უსვიატსთან, მდინარე ომის გადაღმა.

საბოლოოდ პოზიცია დანუბნულ იქნა და ისევ გაგრძელდა უკანდახევა მოსკოვისაკენ, რომელშიც ბრალი იხევ ბარკლაის დაედო. საერთოდ ბარკლაის პიროვნება მაინც დამაინც პოპულარული არ ყოფილა, ამ დროისათვის კი იგი ყველას შესძულდა. არმიაშიც და ხალხშიც ყველა დარწმუნებული იყო, რომ იგი მოლაღატა, რომელსაც არ აქვს არც უფლება და არც უნარი იყოს ჯარების სარდალი. არმია სულ უფრო და უფრო ბაგრატიონისაკენ იხრებოდა. ამას კარგად გრძობდა ბაგრატიონიც. 26 ივლისს იგი სწერდა გრაფ არაჩქევიც: „მთელი არმია საჯაროდ მთხოვდა, რომ ყველაფერი უფროსი მე ვყოფილიყავი“.

სწორედ ამ დროს ალექსანდრე I-მა მიიღო გრაფი შუვალოვის შემდეგი შინაარსის წერილი: „თუ თქვენი უდიდეს ულესობა ორივე არმიის ერთ მეთაურს არ დაუნიშნავს, გარანტებთ ჩემი სინდისითა და პატიოსნებით, შეიძლება ყველაფერი დაეკარგოთ. არმია იმდენად უკმაყოფილოა, რომ ჯარისკაციც კი ბუზღუნებს. ჯარი უნდობლად უყურებს სარდალს. გენერალი ბარკლაი და თავადი ბაგრატიონი ერთმანეთს ვერ შეეწყვიტენ. ამ უკანასკნელის უკმაყოფილება ჭეშმარიტად საზარდოელოა... საჭიროა სხვა მხედართმთავარი, რომელიც ორივე არმიას უსარდლად გაძვირდა ტრანსპორტი. 3 ცხენის დაქირავება 50 ვერსის მანძილზე 300 მანეთი ღირდა, რაც დაახლოებით 10-ჯერ აღემატებოდა ომამდე არსებულ ფასებს. შექმნილი ვითარება სერიოზულ ყურადღებას ითხოვდა. იმპერატორთან დაახლოებული პირები არწმუნებდნენ მას, რომ წარუმატებლობის ძირითადი მიზეზი სარდალების შორის უთანხმოება და ბარკლაისადმი უნდობლობა იყო. დაუყოვნებლივ საჭირო იყო ახალი მთავარსარდალის დანიშვნა, რომელსაც საერთო ნდობა და პატივისცემა ექნებოდა.

მელიც ორივე არმიას უსარდლად გაძვირდა ტრანსპორტი. 3 ცხენის დაქირავება 50 ვერსის მანძილზე 300 მანეთი ღირდა, რაც დაახლოებით 10-ჯერ აღემატებოდა ომამდე არსებულ ფასებს. შექმნილი ვითარება სერიოზულ ყურადღებას ითხოვდა. იმპერატორთან დაახლოებული პირები არწმუნებდნენ მას, რომ წარუმატებლობის ძირითადი მიზეზი სარდალების შორის უთანხმოება და ბარკლაისადმი უნდობლობა იყო. დაუყოვნებლივ საჭირო იყო ახალი მთავარსარდალის დანიშვნა, რომელსაც საერთო ნდობა და პატივისცემა ექნებოდა.

გვაგებთა და მომაკვდავებით გავსებულ, ცეცხლოვებულ სმოლენსკში შესვლამ მოწინააღმდეგეს შვება ვერ მოუტანა. ქალაქში არათუ დასაწყობა არ შეიძლებოდა, არამედ გამოსაძინებელ ადგილსაც ვერ ნახავდა კაცი. ფრანგები მორალურად განადგურდნენ, ჯარის ფიზიკური მდგომარეობა უკარგესი იყო. ნაპოლეონმა კარგად იცოდა ყოველივე ეს. იცოდნენ მარშლებმაც და გენერლებმაც, ხოლო ჯარისკაცები უშუალოდ განიცდიდნენ ამ ოპერაციის დამლუშველ შედეგებს. ამას ერთდგობა ახალი შეტაკებები, ხანგრძლივი და მოქანცველი გადასვლები და, რაც მთავარია, გადაამწყვეტი ბრძოლა, რომელიც სმოლენსკთან არ შედგა.

ფრანგების ნარმატებანი ძალიან საეჭფო იყო და იმედის ნაპერწკალი თანდათან ქრებოდა. „ზავი უნდა დაიდოს, უნდა დაჩქარდეს ომის დამთავრება, მისი გაგრძელება დაგველუბავს“, — პირდაპირ ეუბ-

სწორედ ამ დროს ალექსანდრე I-მა მიიღო გრაფი შუვალოვის შემდეგი შინაარსის წერილი: „თუ თქვენი უდიდეს ულესობა ორივე არმიის ერთ მეთაურს არ დაუნიშნავს, გარანტებთ ჩემი სინდისითა და პატიოსნებით, შეიძლება ყველაფერი დაეკარგოთ. არმია იმდენად უკმაყოფილოა, რომ ჯარისკაციც კი ბუზღუნებს. ჯარი უნდობლად უყურებს სარდალს. გენერალი ბარკლაი და თავადი ბაგრატიონი ერთმანეთს ვერ შეეწყვიტენ. ამ უკანასკნელის უკმაყოფილება ჭეშმარიტად საზარდოელოა... საჭიროა სხვა მხედართმთავარი, რომელიც ორივე არმიას უსარდლად გაძვირდა ტრანსპორტი. 3 ცხენის დაქირავება 50 ვერსის მანძილზე 300 მანეთი ღირდა, რაც დაახლოებით 10-ჯერ აღემატებოდა ომამდე არსებულ ფასებს. შექმნილი ვითარება სერიოზულ ყურადღებას ითხოვდა. იმპერატორთან დაახლოებული პირები არწმუნებდნენ მას, რომ წარუმატებლობის ძირითადი მიზეზი სარდალების შორის უთანხმოება და ბარკლაისადმი უნდობლობა იყო. დაუყოვნებლივ საჭირო იყო ახალი მთავარსარდალის დანიშვნა, რომელსაც საერთო ნდობა და პატივისცემა ექნებოდა.

17 აგვისტოს რუსის ჯარებმა უკან დაიხიეს და ცარიოვო-ზაიმიშჩევი შევიდნენ, სადაც ბარკლაიმ ბრძოლისათვის პოზიცია შეარჩია. უნდა აღინიშნოს, რომ ბაგრატიონს არც ეს პოზიცია მოსწონდა, რაც მან ბარკლაის წერილობით აცნობა. ბრძოლისათვის ხელსაყრელ ადგილად მას გუატსკი მიაჩნდა, საითაც ურჩევდა ჯარის წაყვანას. მაგრამ იგი ამას დაჟინებით არ ითხოვდა, რადგანაც გაფრთხილებული იყო ალექსანდრე I-ის სპეციალური წერილით კუტუხოვის მთავარსარდალად დანიშვნის შესახებ. და მართლაც, 17 აგ-

ვისტოს ცარიოვო-ზაიმიშჩევი კუტუხოვიც ჩავიდა. ეს ამბავი სასწრაფოდ გავრცელდა და მეორე დღეს მთელმა არმიამ შეიტყო ახალი სარდალის ჩამოსვლის ამბავი.

არმიაში მიხეილ კუტუხოვის გამოჩენამ, თანამედროვეთა მონობით, საყოველთაო აღტაცება გამოიწვია. ეს იყო გენერალი, რომელმაც ბრწყინვალე გამარჯვებით არაერთხელ ასახელა რუსეთი და რომელიც ხალხისა და ჯარის უსაზღვრო ნდობით სარგებლობდა. „ჩამოვიდა კუტუხოვი, რომ გაულოტოს ფრანცუზები“, — ამბობდნენ ჯარისკაცები. ამ სიტყვებს ისინი სიხარულით იმეორებდნენ, რადგანაც ერთი წამითაც არ ეპარებოდათ ეჭვი, რომ კუტუხოვი ბოლოს მოუღებდა დაუსრულებელ და „სამარცხიერ“ უკანდახევას.

„თვალის დახამხამებაში ჯარში გავრცელდა ხმა თავად კუტუხოვის ჩამოსვლის შესახებ, — წერს ერთ-ერთი თანამედროვე, — სიხარულის წუთს ვერავინ ვერ გამოსცემს. ამ მხედართმთავრის სახელმა მოახდინა საბრძოლო სულის საყოველთაო აღორძინება. ყველა, ვისაც კი შეეძლო, გაქანდა მის შესახებ. რად... ოფიცრები ერთმანეთს გულწრფელად ულოცავდნენ ბედნიერ ცვლილებას. ჯარისკაცებიც, რომლებიც ქვაბებით ხელში წყლის მოსატანად ზანტად მიდიოდნენ, შეიტყვეს თუ არა საყვარელი სარდალის ჩამოსვლის ამბავი, „გაშას“ დახილთ ისე გაქანდნენ მდინარისაკენ, გეგონებოდათ, მტერს მისდევნო“.

უნდა აღინიშნოს, რომ ჯერჯერობით არც ახალი სარდალი იყო განწყობილი გენერალური ბრძოლისათვის. მას მხოლოდ ერთი მიზანი ჰქონდა: უმცირესი მსხვერპლის გადაღობა რუსეთის მოლიანი გათავისუფლება. ნაპოლეონის არმიის განადგურება რუსების უმცირესი დანაჯარგით — ასეთი იყო მისი გეგმა.

გაგრძელება
შემდეგ ნომერში

ისტორიული მემკვიდრეობა
№ 5
გაგრაქილება
19-21

გამოვიდა სამხარული-პოპულარული ჟურნალის

«ისტორიული მემკვიდრეობა» მეშვიდე ნომერი

ჟურნალი დღევანდელი აქტიულო საკითხებსაც ეხმიანება და ქვეყნის ახლო თუ შორეულ წარსულსაც ვრცლად მიმოიხილავს. პრობლემები, რომლებზეც «ისტორიული მემკვიდრეობის» ფურცლებზე მსჯელობენ, უთუოდ მიიქცევს მკითხველთა ყურადღებას, რადგან «ისტორიული მემკვიდრეობა» საქართველოს წარსულსა და აწმყოს ობიექტურად ასახავს. ჟურნალის რედაქტორია თეატრ ქორიძე.

ბაბრასტიანი	ბაბრასტიანი	ბაბრასტიანი	ბაბრასტიანი	ბაბრასტიანი
ბაბრასტიანი	ბაბრასტიანი	ბაბრასტიანი	ბაბრასტიანი	ბაბრასტიანი

არასამთავრობო ორგანიზაცია «ისტორიული მემკვიდრეობა» — გამოსცა ისტორიული დოკუმენტების კრებული სახელად «ისტორიული მემკვიდრეობის საპროგრამო მემორიალი». კრებულში შეტანილია ისტორიის უნივერსალური მემორიალის კონსერვაციის გარეშე, მხოლოდ ისტორიულ ღირებულებას და მისი დაცვას. თუკი გავითვალისწინებთ ისტორიული ღირებულების განსაკუთრებულ მნიშვნელობას, გამოცემა ფრიალდ დროული და აქტუალური. მსურველებს კრებულის შექმნა შეუძლიათ ნიგინის მაღაზიაში. დამატებითი ინფორმაციისათვის დაგვიკავშირდით: 38-41-97.

გასაოცარი რელიკვიები

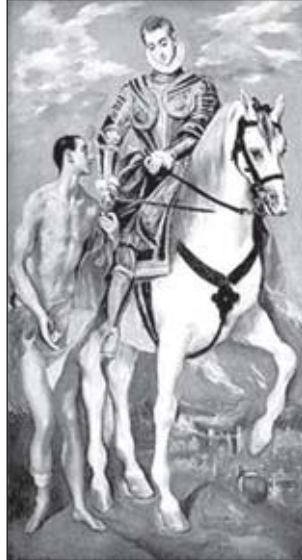
ყველაზე ძვირფასი აზარი

სიამის ყველაზე მთავარი სინამდვილე **ზურმუხტის ბუდა**, რომელიც მის უძველეს გამოხატულებად მიიჩნევა. ზურმუხტის ბუდა სამეფო სასახლის მახლობლად მდებარე პჰრა-უბოსოტის მთავარ ტაძარში ბინადრობს. მიჩნეულია, რომ, სანამ ბუდა იქაა, ქვეყანას არაფერი ეშუქრება.

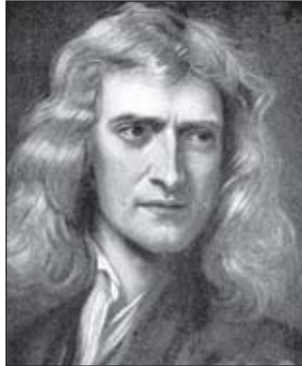
მიიჩნევა, რომ **ბუმერანგი** მუდამ უკან ბრუნდება. თუმცა ეს ასე არაა. უფრო მეტიც, უმეტესწილად მათი უკან დაბრუნება სასურველიც არაა. იმ ბუმერანგებს, რომლებიც უკან ბრუნდებოდა, ჯადოსნურად მიიჩნევდნენ, მოხატავდნენ და წმინდა რელიკვიად ინახავდნენ.

ფრანგი მეფეების რელიკვია **წმინდა მარტინ ტურელის ლაზადა** იყო. მისთვის სასახლეში საგანგებოდ გამოყვეს შენობა — კაპელა. წმინდა მარტინის ლაზადის მცველს კი კაპელანი ეწოდებოდა.

ასეთივე საოცარი რელიკვიაა **ალტემის კიდობანი**. ერთ-ერთი ლეგენდით, კიდობანი იერუსალიმის ტაძრიდან ქრისტეშობამდე 600 წელს გაიტანეს, რადგან შეეშინდათ, რომ კერპთაყვანისმცემელი მეფე შერყვნიდა. ახლა ის ეთიოპიაში, სამეფო ქალაქ აქსუმშია. მისი მცველის თანამდებობის დაკავება არავის სურს, რადგან სიცოცხლის ბოლომდე ვერ დატოვებს ადგილს, სადაც რელიკვია ინახება. ევროპის ერთ-ერთი უძველესი დინასტია — საუოის სახლი ამ უძვირფასეს საგვარეულო რელიკვიას 1453 წლიდან ფლობდა.

1814 წელს **ნიუტონის ვაშლი** რელიკვიის მოყვარულებმა დააქუცმაცეს და გაიყვეს. რელიკვიად იქცა ცნობილი ვაშლის ხეც, რომელმაც ნიუტონზე 100 წლით მეტხანს იცოცხლა და ძლიერი ჭექა-ქუხილისას „დაიღუპა“. მისგან დაამზადეს სავარძელი, რომელიც ინგლისში, კერძო კოლექციაში ინახება და ერთ-ერთ უძვირფასეს რელიკვიად მიიჩნევა.

ქალაქ სან-ხოსეს (კალიფორნიის შტატი) მკვიდრ ერთ-ერთ ოჯახში რელიკვიად იქცა **თოვლის გუნდა**, რომელსაც მაცივრის საყინულეში ინახავენ. ეს რელიკვია ოჯახს მრავალი ათეული წლის განმავლობაში ერთადერთხელ — 1975 წელს მოსულ თოვლს ახსენებს.

მალტის წმინდა მარიამის ტაძარში უნიკალური რელიკვია ინახება — **ფაშისტური ბომბი**, რომელიც მესის დროს შეკრებილ მრევლში ჩავარდა, მაგრამ არ აფეთქებულა.

პოეტ პერსი ბიში შელის კრემაციის დროს მისმა მეგობარმა ედუარდ ტრელონიმ პოეტის გული ცეცხლს გამოსტაცა. ბაირონი და მერი შელი მას რელიკვიად ინახავდნენ და ბაირონიმა პოეტის ვეება **გულს** ლექსიც კი მიუძღვნა. არადა, ტრელონიმ, რომელმაც ანატომია არ იცოდა, ცეცხლს პოეტის გული კი არა, ღვიძლი გამოსტაცა...

8 ყველაზე მაღალი ქანდაკება

იაპონიაში, იბარაკის პროვინციის ქალაქ ჩუჩუ-რაში აღმართული 120 მ-იანი ბუდას ქანდაკება ყველაზე მაღალია მსოფლიოში; მეორე ყველაზე მაღალი ქანდაკება ჩინეთშია და ორი იმპერატორის (ჰიანგდისა და იანგდის) საპატივცემულოდაა აგებული. მისი სიმაღლე 103 მ-ია; მესამე ადგილზეა ქანდაკება-მონუმენტი დედასამშობლო, რომელიც კიევში, დნეპრის სანაპიროზეა აღმართული. პოსტამენტთან ერთად მისი სიმაღლე 102 მ-ს უტოლდება; ჩამონათვალში მეოთხე ადგილი ერგო პეტრე I-ის 96-მეტრიან ქანდაკებას მოსკოვში; ნიუ იორკში აღმართული თავისუფლების ქანდაკების სიმაღლე 93 მ-ია, კვარცხლბეკის გარეშე კი — 43 მ; დედასამშობლოს 82-მეტრიანი ქანდაკება მამაის ყორღანზე 1967 წელს აიგო. ჩინეთში, ლეშანში მდგარი ეს 71 მ-იანი ბუდას ქანდაკება მსოფლიოში ერთ-ერთი უძველესია (713-803 წ.წ.). ქრისტეს 38 მ-იანი ქანდაკება რიო დე ჟანეიროს თავზე, კორკოვადოს მთაზე წამომართულა. ის 1931 წელს ააგეს.

უდიდესი ღვეჯი

მექსიკის დედაქალაქში უჩვეულო რეკორდი დამყარდა: ადგილობრივმა კულინარებმა მსოფლიოს ისტორიაში ყველაზე დიდი ტკბილი ღვეჯელი გამოცხვეს. ის 12 ათას კგ-ს იწონის, ხოლო მისი სიგრძე კილომეტრ-ნახევარია. კულინარების თქმით, გიგანტური ღვეჯის გამოსაცხობად მათ 7.5 ათასი ტონა ფქვილი, 3,7 ათასი ტონა მარგარინი, სამ ტონამდე შაქრის ფხვნილი, 57 ათასი კვერცხი, ერთი ტონა რძე და 249 კგ საფუარი დასჭირდათ. ცომი ქალაქის ცენტრში, სოკალს მოედანზე მიიტანეს, სადაც ღვეჯელმა საბოლოო სახე მიიღო.

უდიდესი ორმო

ეს ორმო Monticello Dams-ის ჯებირზე, ჩრდილოეთ კალიფორნიაში მდებარეობს და წამში 1370 კუბურ მეტრ წყალს ატარებს. ორმოს კონუსის ფორმა აქვს, რომლის ზედაპირის დიამეტრიც 21.6 მ-ს, ხოლო „ფსკერი“ 8.4 მ-ს უტოლდება.

ყველაზე დიდი ხსენი

შესაძლოა ეს ყველაზე დიდი ცხენი იყოს მსოფლიოში. ინგლისური Luscombe nodram-ის სიმაღლე 2.05 მ-ია, წონა — 1.5 ტონა.

ყველაზე სასიფათო ბილიკი

მსოფლიოში ყველაზე სასიფათო ტურისტული მარშრუტი ესპანეთის სამეფო ბილიკია. მისი მშენებლობა 1901 წელს დაიწყო და ამ რაიონში მდებარე ჰიდროელექტროსადგურების თანამშრომლებისთვის იყო გათვალისწინებული. 1905 წელს ბილიკი გაიხსნა. 1921 წელს მასზე მეფე ალფონსო მეორემ შედგა ფეხი. სწორედ ამის გამო ეწოდა ბილიკს „სამეფო“. ამჟამად 300 მ-ის სიმაღლეზე მდებარე 1 მ სიგანის ბილიკი ავარიულ მდგომარეობაშია და მოაჯირიც არ აქვს. მას შემდეგ, რაც ამ ბილიკზე ტურისტები დაილუპნენ, ადგილობრივმა ხელი-სუფლებამ იქ სიარული აკრძალა. თუმცა მამაც ტურისტებს ეს არ აშინებს და ისინი სიცოცხლის რისკის ფასად, ამ მარშრუტს ბოლომდე გადაიან.

ბიგანტური კიბორჩხალა

დაივერმა პოლ უორსლიმ ლაიმა-ბეიში (ინგლისი) დაიჭირა გიგანტური კიბორჩხალა, რომლის მარნუხები სიდიდით მამაკაცის ხელის მტევნისოდენაა. ექსპერტების აზრით, ეს ყველაზე დიდი კიბორჩხალაა, რომელიც ოდესმე დაუჭერიათ. მისი წინამორბედი გიგანტი კიბორჩხალის ბუნებისმეტყველების ისტორიის ნაციონალურ მუზეუმს ამჟამად აქვს. ამ კიბორჩხალას კი უფრო პროზაული ბედი ეგო: ის პოლ უორსლიმ და მისმა მეგობრებმა შესანსლეს.

ყველაზე მაღალთიანი

ცინხაი-ტიბეტის სარკინიგზო მაგისტრალი — ყველაზე მაღალთიანი რკინიგზაა მსოფლიოში. ის ტიბეტის ადმინისტრაციულ ცენტრს — ქალაქ ლხასუს, გოლმუდისა და სინინის გაერთიანებით, ქვეყნის დანარჩენ სარკინიგზო ქსელთან აკავშირებს. ტიბეტში სარკინიგზო გზის გაყვანა დიდი ხნის წინ იგეგმებოდა. ჯერ კიდევ 1958 წელს მათ დუნმა განკარგულება გასცა, განეხილათ რკინიგზის მშენებლობა ტიბეტის ავტონომიურ რაიონში, მიუხედავად იმისა, რომ რკინიგზის გაყვანის გამოცდილება ამგვარ ექსტრემალურ პირობებში მაშინ არ ჰქონდათ. 2005 წლის 15 ოქტომბერს რკინიგზის მშენებლობა დასრულდა.

იღუპალი ბეჭედი

მართალია ეს ბეჭედი არც ოქროსია და არც ბრილიანტებითაა მოჭედილი, მაგრამ მაინც ძვირფასია, იმის გათვალისწინებით, თუ რა საიდუმლოს მალავს... იღუპალი ბეჭედის ავტორი დიზაინერი Jungyun Yoon-ია. თავის დროზე იგი მონივრულად მუშაობდა, რომელმაც შეყვარებულთან განმორებისას ბეჭედი მოიხსნა და თითზე გაურუჯავი კანის ზო-

ლის მკაფიო კვალი აღმოაჩინა — ერთგულებისა და სიყვარულის სიმბოლო. პოდა, დიზაინერმაც გადაწყვიტა, შეექმნა ბეჭედის კოლექცია, რომლებსაც შიდა მხარეზე წარწერა ექნებოდა. თუ ბეჭედი მთელი დღე თითიდან არ მოიხსნით, ასოები თითზე აღიბეჭდება და წარწერა ხილული გახდება. ეს შეიძლება იყოს ხელი-სა და გულის შეთავაზება და შერიგების თხოვნაც. აი, თურმე რა საიდუმლოს მალავს ჩვეულებრივი ბეჭედი...

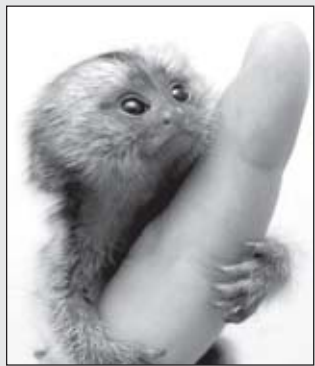
ყველაზე ღონიერი სტუდენტი

კრის მორგანი საცხებით ძალდაუტანებლად სწავს ერთ-ერთიან „ფორდ ფისტა“-ს. ის ყველაზე ღონიერი სტუდენტია ბრიტანეთში, ამისათვის კი ყოველდღიურად 5 000 კალორიის მიღება უწევს.

ჯუჯა ბაიუნე

ჯუჯა ბაიუნე ყველაზე პატარა პრიმატია მსოფლიოში. ის ადამიანსაც ჰგავს, ფრინველსაც და კატასაც. მონიფული მაიმუნის წონა 120 გ-ს არ აღემატება. ის ცხოველები ჩინებულად გრძობენ თავს ვოლიერებში, სადაც ჰაერის ტემპერატურა 25-29 გრადუსზე ნაკლები არაა. პანანა პრიმატები სამხრეთ ამერიკის, ბრაზილიის, პერუსა და ეკვადორის ტყეებში ბინადრობენ და მწერებით, ხილით, ბოსტნეულითა და თავგებით იკვებებიან.

ყველაზე დიდი კექსი

მსოფლიოში ყველაზე დიდი კექსი მინეაპოლისში გამოაცხვეს. კექსის სიმაღლე — 30 სმ, დიამეტრი — 60 სმ, ხოლო წონა 68,5 კგ-ია. სარეკორდო ნაწარმის შიგთავსს 7 კგ, ხოლო ზედაპირს 27 კგ შოკოლადის ჭიქური დასჭირდა. ღონისძიების დასასრულს კექსი ღორების ფერმას გაუგზავნეს, დამსრულებს კი 400-მდე პატარა კექსი დაურიგეს.

ყველაზე კვირადღიური ყავა

მსოფლიოში ყველაზე ძვირადღირებული ყავა ინდონეზიური „Kopi Luwak“-ია, რომლის პლანტაციებიც უზვადა იავას, სუმატრასა და სულავესის კუნძულებზე. „კოპი“ ინდონეზიურად „ყავას“ ნიშნავს, ხოლო „Luwak“-ი პატარა ცხოველია, რომლის წყალობითაც ამ ყავამ მთელ მსოფლიოში გაითქვა სახელი. ის ერთობ უჩვეულოდ მზადდება: ყავის ხის ნაყოფს ცივეტებს — ცივეტისმაგვარ ცხოველებს აჭმევენ. ნაყოფი ცივეტის კუჭ-ნაწლავის სისტემაში გაივლის და ერთდროულად ექსკრემენტებთან ერთად, დაუმუშავებელი გამოდის. ამის შემდეგ მარცვლებს რეცხავენ, ამრობენ და მსუბუქად ხალავენ. ამგვარად მიღებულ ყავას არაჩვეულებრივი არომატი და გემო აქვს, რაც ცივეტის კუჭის ფერმენტების დამსახურებაა. ერთი გირვანქა ასეთი ყავა 100-დან 600 დოლარამდე ღირს, ფინჯანი ყავა კი — 33 დოლარი.

ყველაზე მიუვალი სახლი

ეს 105 წლის სახლი როდ-აილენდში პატარა, კლდოვან კუნძულზე, ცნობისმოყვარე მეზობლების თვალთვალს მოშორებით მდებარეობს. ქინგსტონი 1905 წელს ააგეს და მისი მშენებლობა დაახლოებით 36 000 დოლარი დაჯდა. სახლი ორი ათეული წლის განმავლობაში მიტოვებული და ცარიელი იყო, სანამ ის ლოვერინგ უერთონმა და მისმა მეუღლემ 1961 წელს 3 600 დოლარად არ შეიძინეს და საცხოვრებლად არ მოანერგეს. ქინგსტონის საინტერესო წარწერა ამჟამად, რომელიც, ალბათ, ტურისტებისთვისაა გათვალისწინებული: „სამი კათხა ლუდისა და 86 წლის ასაკის შემდეგ აქ შემოსვლა აკრძალულია!“

უბიძრისი პატივები

ფურნალმა „ფორბსმა“ გამოაქვეყნა მსოფლიოს უმდიდრესი ადამიანების ნუსხა, რომლებიც ციხეში სხედან ანდა პოლიტია ექვს. ამ სიაში ორი რუსია — მიხაილ ხოდორკოვსკი და პლატონ ლეხედევი. ხოდორკოვსკი თავის დროზე ყველაზე მდიდარი რუსის ტიტულსა და 15 მლრდ დოლარის ქონებას ფლობდა. ლეხედევი კი მხოლოდ ერთხელ მოხვდა მილიარდერთა კლუბში. 2005 წელს ორივეს თაღლითობისა და გადასახადების დამალვისათვის 8 წლით თავისუფლებაში აკეცა მთავრობა. მეორე სისხლის სამართლის საქმე მათ წინააღმდეგ 2006 წელს აღიძრა 350 მლნ ტონა ნავთობის დატაცებისათვის. დანაშაულის ორივე უარყოფს და მიიჩნევს, რომ მათ პოლიტიკური ნიშნით დევნიან.

მიხაილ ხოდორკოვსკი

არცთუ დიდი ხნის წინ ჩიეთის უმდიდრესი მოქალაქე ალენ სტენფორდს კი 8 მილიარდ დოლარიანი ფინანსური პირამიდის შექმნისათვის 250-წლიანი პატივობა ემუქრება, სტენფორდს განაჩენს 2011 წელს გამოუტანენ. იტალიელი მილიარდერი კალისტო ტანცი, რომელსაც ასევე ფინანსურ მაქინაციებში ედება ბრალი, ციხეში 10 წელს დაჰყოფს. განაჩენის ძალაში შესვლისთანავე ტანცის ფერულ ტილოთა ერთ-ერთი საუკეთესო მსოფლიო კოლექცია ჩამოართვეს; მათ შორის, ვან გოგის, მოდილიანისა და პიკასოს ნამუშევრები...

ალენ სტენფორდ

განათით ხეობები!

საბერძნეთის უმაღლესმა სასამართლომ ცხვერების მფლობელები დაავალდებულა, რომ შინაური ცხოველები ღამით განათებული ყოფილიყვნენ. სასამართლომ ავტო-საგზაო შემთხვევის შედეგად, 14 ცხვერის დაღუპვის საქმის განხილვის შემდეგ, მომხდარზე პასუხისმგებლობა ნაწილობრივ მსხვერპლთა პატრონს დააკისრა, რადგან მას განათება ისე უნდა დაემართებინა, რომ ცხვერების დანახვა 100 მეტრის სიშორიდან ყოფილიყო შესაძლებელი. მიუხედავად ამისა, ბრალდების 70% სასამართლომ ავტომანქანის მძღოლს დააკისრა, როცა მან საბრალო ცხოველები გაჩყლიტა, საჭეს ალკოჰოლური ზემოქმედების ქვეშ მართავდა და სიჩქარის გადაჭარბებით მოძრაობდა. ყველაზე საინტერესო კი ისაა, რომ ინციდენტი სამხრეთ საბერძნეთში ჯერ კიდევ 2002 წელს მოხდა; მას შემდეგ საქმეს ქვეყნის სხვადასხვა ინსტანციები განიხილავდნენ.

ბოსტონი საზოგადოებრივ ტრანსპორტს კაფიატა გააქვითავს

ბოსტონის ხელისუფლებამ გადაწყვიტა, ორი საზოგადოებრივი ტრანსპორტი კაფიატა გააქვითოს. ამ ინიციატივის ავტორები თვლიან, რომ ეს სახსრებით გონივრული გადაწყვეტილებაა. საოცარია, მაგრამ ადგილობრივი მოსახლეობა ყოფილ საპირფარეოებში ნახევრების პერსპექტივას სრული სიმშვიდით შეხვდა და იდენის ავტორებს დამატებითი წინადადებებიც მიასწავლეს — საპირფარეოებში მაინც ქალებისა და კაცების წინააღმდეგ გაყოფილი და სასადალოც ასე გავრცელო. გარდა ამისა, ბოსტონელებმა იმედი გამოთქვეს, რომ კაფიატის გახსნამდე ყოფილ საპირფარეოებში დეზინფექციას ჩაატარებენ.

ორი წლის ინდონეზიელი უკვე ნაკლებს ენება

ორი წლის ინდონეზიელი არდი რიზალი, რომელიც დღემდე სულ მცირე 40 ღერ სივარეტს ენობდა, გამოსწორდა. ახლა მისი დღიური ნორმა 15 ღერამდე შემცირდა. ბიჭთან მომუშავე ბავშვთა ჯანმრთელობის დაცვის თანამშრომლებმა ამ შედეგს თამაშზე დაფუძნებული თერაპიის წყალობით მიაღწიეს. კუნძულ სუმატრას მკვიდრი ორი წლის მწველი ბავშვის შესახებ გაზეთები მაისის ბოლოს წერდნენ. არდი სივარეტს მიაჩნია მამამ, რომელიც თვლის, რომ მონევა ჯანმრთელობას არ ენება. მას შემდეგ, რაც ეს ამბავი გახმაურდა, ამ შემთხვევით უამრავი სპეციალისტი დაინტერესდა. ფსიქოლოგმა, პედიატრმა და სხვა სპეციალისტებმა დაასკვნეს, რომ არდი იოლად დაივიწყებს მანვე ჩვევას, ვინაიდან სივარეტისადმი მიჯაჭვულობა მისი მოწყვნილობის ბრალია. პატარავს არავინ ეთამაშებდა და მან, უბრალოდ, არ იცის, რა აკეთოს მთელი დღის განმავლობაში. ექიმებს ისიც დაეხმარა, რომ არდის სიმღერა უყვარს. ბავშვზე დადებითად იმოქმედა მისი ასხნამ, რომ, თუ მას სურს, მომავალშიც იმღეროს, სივარეტისთვის თავის დანებება დასჭირდება.

ოკეანის გარშემო ევროს წინააღმდეგ თამაშობენ

პირველ საგანგაშო სიგნალად იქცა ინსაიდერული ინფორმაცია იმის თაობაზე, რომ ამერიკული პროფკავშირების ბოსებმა არ იძინეს და საკმაო ოდენობის თანხა გაიღეს იმისათვის, რომ საბერძნეთში მათ პროფკოლეგებს ამ სახსრების სანაცვლოდ ქუჩაში გამოეყვანათ არა მხოლოდ რიგითი მშრომლები, არამედ ისინიც, ვინც მზადაა, ფულის გულისთვის თუნდაც სახელმწიფო გადატრიალება მოახდინოს.

საკითხავია, ნამდვილად ასეა თუ არა, მაგრამ ამერიკული პროფკავშირების ბოსები რომ იმთავითვე გლობალური პრობლემების მაფიოზური გზებით მოგვარებაში არიან ჩვეულებრივად, წყალი არ გაუფა. ამასთან ერთად, არამც თუ „მუშათა მოძრაობის მოღვაწეებმა“, არამედ თავად ამერიკელმა კონგრესმენებმა გადაწყვიტეს, აქტუალებინათ აშშ-ის ხელისუფლება, რომ მას საერთაშორისო სავალუტო ფონდისთვის ფინანსურად პრობლემური ქვეყნების დაფინანსების ამკრძალავი გადაწყვეტილება მიეღო. ცხადია, უპირველესი ასეთი ქვეყანა ამჟამად საბერძნეთია და მას მსოფლიო სავალუტო ფონდი ოცდაათ მილიარდ ევროს დაჰპირდა. თუ ვინმეს აინტერესებს, ვინ ეკითხება ამერიკელებს მსოფლიო სავალუტო ფონდის საქმიანობის დეტალებს, შევასხვებთ, რომ

ამ ფონდის მთავარი აქციონერები სწორედ ამერიკელები არიან და, შესაბამისად, გადაწყვეტილების მიღებისას ყველაზე მეტი ხმა მათ ეკუთვნის. სხვათაშორის, ამერიკელები ძალზე უფროსხედებიან ფონდში თავიანთ მდგომარეობას და მთელი ძალით ეწინააღმდეგებიან მასში რუსეთისა და ჩინეთის კვოტების გაზრდას. და ბოლოს, გაურკვეველია, მივიდა თუ არა რაიმე შედეგამდე შტატების იუსტიციის მინისტრის გამოცხადება, რომელსაც, ევროკავშირის ხელმძღვანელობის მოთხოვნით, ძალზე უცნაური ამბავი — უოლ-სტრიტის მოთამაშეების მხრიდან ერთიანი ევროპული ვალუტის წინააღმდეგ შეთქმულება უნდა გაემიფრა. ამ ყოველის შემდეგმა ერთ მშვენიერ დღეს სადღიობისა მთავარი აქციონერი, ევროსთვის დარტყმა მიეყენებინათ და ევროპული ფინანსებიდან „ნაღები“ მოხადათ. ერთხელ სოროსმაც ხომ გაანადგურა ფუნტი სტერლინგი. და ვინაიდან ევროს წინააღმდეგ სოლიდური თამაში დაიწყო, თანაც, უპირველეს ყოვლისა, ფსიქოლოგიურ ასპექტში, ოკეანისგაღმელების შეთქმულება აბსოლუტურად ლოგიკურად გამოიყურება. თუ ვინმე იკითხავს, რა ადარდებთ ამერიკელებს და რატომ არ აწყობთ ძლიერი ევრო, პასუხი შეიძლება რამდენიმეწიანი იყოს. უპირველეს ყოვლისა, ეს დოლარის, როგორც მსოფლიო საერო-ხერკო ვალუტის, ევროთი ჩანაცვლების საფრთხეა. ზოგიერთისთვის ხომ დოლარი მთავარი სამრეწველო პროდუქტი და ექსპორტის ძირითადი საგანია. მეორეს მხრივ,

აშშ-ის გარდასრულებას ბირთვული ინფორმაცია შავ ბაზარზე გაყიდეს

იმავ დავრდნობით, რომ ბირთვული იარაღი ტერორისტული ორგანიზაციის ხელში ჩაგვარდნის შემთხვევაში აშშ-ისათვის უკიდურესად საშიში იქნება, პრეზიდენტმა ობამამ უსაფრთხოების ახლახან გამართულ სამიტზე 46 ქვეყანა დაარწმუნა, რომ მთელ მსოფლიოში ბირთვული წარმოება უნდა გაკონტროლდეს. ვაშინგტონის ლიდერები ბირთვული შეტყვის თავიდან ასაცილებლად გაცილებით მეტს გააკეთებდნენ, აშშ-ის პრეზიდენტისთვის რომ ეთხოვიათ, პასუხი აგოს საკუთარ აღურიცხავ ბირთვულ არსენალზე.

რა თქმა უნდა, ბარაკ ობამამ შეიძლება არც კი იცის, აშშ-ის მიერ თავისი ბირთვული იარაღისა და ნოუ-პაუს ვითომდა „ახლო მოკავშირეების“ მიერ მიტაცების შესახებ. მაგრამ, ვინაიდან ობამას იმით „სპეკულირება“ კი არ სურს, თუ რომელი ქვეყანა ფლობს ახლო აღმოსავლეთში ბირთვულ იარაღს, ფუჭი დროის კარგავს იმის მოლოდინი, რომ ოდესმე გაარკვევს, როგორ მოხვდა ეს იარაღი ამ ქვეყნის არსენალში.

უხედავად ამისა, ბირთვული მასალის ისრაელში გადინება არ შესუსტებულა, 1968 წლის 10 სექტემბერს ისრაელიდან ოთხი სტუმრის, მათ შორის „მოსადის“ ჩანსტის რაფი ეიტანის ანგვლის შემდეგ კომპანიიდან კიდევ 240 კილოგრამი გამდიდრებული ურანი უკვე გამოიღო. როგორც გამომიხიბის ფედერალური ბიუროს თარჯიმანმა სიბელ ედმონდსმა განაცხადა, მისმა კონტრაბანდულმა ქსელმა მნიშვნელოვანი დანარება მიიღო ჯორჯ ჰამი მალაღრიზისისაგან. სამივე მათგანს მჭიდრო ურთიერთობა აქვს ისრაელის სამხედრო-სამრეწველო კომპლექსთან.

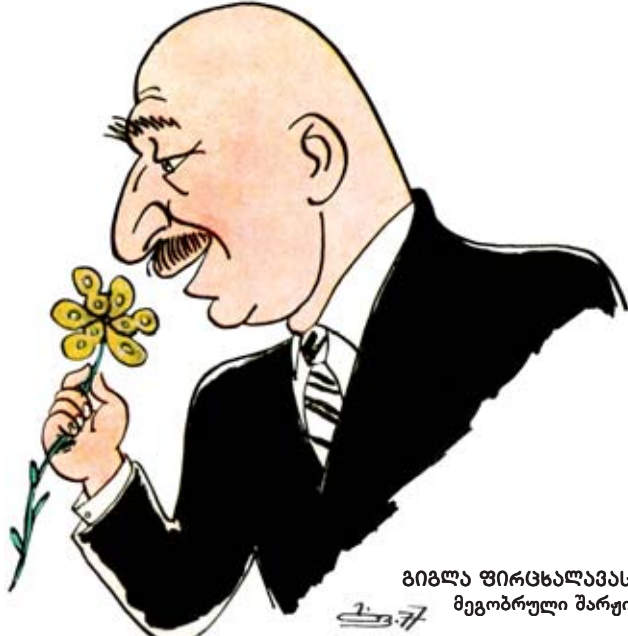
1960 წელს დაიწყო ბენ-გურიონის მიერ აშშ-ში შექმნილი იარაღის კონტრაბანდის მასიური მას ქსელმა ბირთვული იარაღის მოიცვა. პენსილვანიის ქარხნის შექმნა 1955 წელს ისრაელის პირველი პრემიერისა და ისრაელის ჯარის ყოფილი წევრის ახლო მე-

მიუნდებოდან კონფიდენციალურ ინფორმაციაზე, მათ შორის — ბირთვულ ტექნოლოგიებზეც. სიაში მითითებული იყო უკიდურესად პირადი მონაცემებიც, ისეთი, როგორცაა სექსუალური ორიენტაცია, აზარტული თამაშებისა და ალკოჰოლისადმი დამოკიდებულება, იპოთეკური კრედიტების მოცულობა და ასე შემდეგ. გროსმანმა ეს ინფორმაცია ისრაელელ და თურქ აგენტებს გადასცა, მათ კი ამის საფუძველზე პენტაგონის აღნიშნული ჩინოვნიკები გამოიჭირეს. გარდა ამისა, როგორც ედმონდსმა ოპიის სასამართლოს მოახსენა, უცხოელმა აგენტებმა თავიანთი ხალხი მოახსენეს სამუშაოდ „ამერიკის შეერთებული შტატების თითქმის ყველა ძირითად ბირთვულ ობიექტზე“. მას შემდეგ, რაც ისრაელმა და თურქეთმა მოპარული საინფორმაციო მონაცემები დაიღწიეს, რაც სურდათ, მათმა აგენტებმა დარჩენილი ინფორმაცია ყველაზე დიდი საფრთხის გადამხველს შესთავაზეს. სხვაგვარად რომ ვთქვათ, ბირთვული ინფორმაცია შავ ბაზარზე გაიყიდა, სადაც მისი ყიდვა ნებისმიერს — მათ შორის „მლ-ქაიდასაც“ შეეძლო. მამ ასე, ისინი, ვინც ყველაზე მეტს ყვირიან ტერორისტული საფრთხის შესახებ, ანუ ნეოკონსერვატორები პერლი, ფეიტი, გროსმანი და მათი ისრაელელი კოლეგები, თავად ეხმარებიან ამ ტერორისტებს მასიური განადგურების იარაღის ხელში ჩაგდებაში.

როგორ «მოენათლა» ნიკო ქაჩხავაძე

თბილისის ვაჟთა მე-11 სკოლას 1947 წელს დაფუძნდა და სტალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტს მივადექი. ეზო სავსე იყო ომგადახდილი, სწავლასმოწყობელი აბიტურიენტებით. როგორც იქნა, იურიდიული ფაკულტეტის სამდივნოს ფანჯრამდე მივალწე, კარგა მოზრდილი რიგი იდგა და ურიგოდ მოვინდომე გაძრომა, მოვახერხე კიდევც. ის იყო საბუთები ლამაზი ქალისთვის უნდა მიმეწოდებინა, რომ რიგში ვილაცამ ვილაცას მიანვა და ასე ხელგაშვერილი ისტორიის ფაკულტეტის ფანჯარასთან აღმოვჩნდი. აქაც ლამაზი ქალი დამხვდა, გამიღიმა, საბუთები გამომართვა და რა გაენწყობდა...

გიგლა ღირცხალაშვილი მეგობრული შარყი

ასე დაიწყო ჩემი უმაღლესი განათლების მიღების აკვანი. დაიწყო მისაღები გამოცდები. პირველი გამოცდა ქართულ წერაში სიმონ ხუნდაძის სახელობის აუდიტორიაში დაინიშნა. ჩემებურად მაგარი მომზადებული ვიყავი: ჯიბეები და უბე შპარგალკები მიქონდა სავსე. დიწხად შევედი აუდიტორიაში და ბოლოში დავეცე, რათა გადაწერისთვის კარგი პირობები მიქონოდა. ჩინებულად მოვიკალოთ, მაგრამ უეცრად კარი გაიღო და მთელი აუდიტორია სავსე მოცდო კომისიის წევრების ჩათვლით ფეხზე წამოდგა. მაღალმა, წარმოსადებმა, მკაცრი გამომეტყველების კაცმა დაივიწყა: „ეს რა ამბავია, ამდენი რომ შეყრილხარ აქა, უკან რიგებიდან გვერდზე აუდიტორიაში მარშ!“ მაშინ პირველად ვნახე უნივერსიტეტის რექტორი ნიკო ქაჩხავაძე. მეზობელ აუდიტორიაში აულელებულად გავედი. თავისი სუფალი მხოლოდ ერთი ადგილი დამხვდა. იქვე ახლოს კი ბატონი კორნელი კეკელიძე იჯდა, ე.ი. „შპარგალკობანა“ ჩაიშალა. ახლა ვფიქრობ, რომ ნიკო ქაჩხავაძე და მამაჩემი შპარგალკის გარეშე ჩემი შესაძლებლობების გამოვლენაში.

მეამაყება, რომ ხუთი წელიწადი ვისწავლე უნივერსიტეტში, სადაც რექტორი გახლდათ პირდაპირი, მართალი, საქმისმოყვარე და, რბილად რომ ვთქვათ, საკმაოდ უხეში და შეუვალი ბატონი ნიკო ქაჩხავაძე. მისი ერთგული მსახური იყვნენ: კარისკაცი მონი, პარიკმახერი შოთა, კომენდანტი ახალკაცი და პირადი მდივანი თინა, რა თქმა უნდა, პროფესორ-მასწავლებლებიც. დერეფანში რომ გაივლიდა, გამვლელ-გამოვლენი კარგა ხანს იყვნენ კედელზე აკრულნი.

მის თვალს არაფერი გამოეპარებოდა. ერთხელ ჩემი თანაკურსელი ნანა მურულუია (მამამისი რუსთაველის თეატრის დირექტორი გახლდათ) დერეფანში იდგა, მოკლე კაბა ეცვა. ნიკომ დაინახა, დაუღრიალა: „მოდი აქ!“, მუხლზე მტკეველი დაადო, გადახრმა და უთხრა: „ამაზე მოკლე კაბით უნივერსიტეტში არ დაინახო!“. ჩემს თანაკურსულს, ახალგაზრდა პოეტს ავთო სვანს აუდიტორიაში მოუკიდებელი სიგარეტი ეჭირა ხელში. ამისთვის უნივერსიტეტიდან გარიცხა და კარგა ხნის მერე, გოგლა ლეონიძის თხოვნით, აღადგინა. 1951 წელია. საგურამოში ილია ჭავჭავაძის სახლ-მუზე-

უმი გაიხსრა. რექტორის განკარგულებით, უნივერსიტეტის სტუდენტობაც გავემგზავრეთ. მე და ჩემი მეგობარი პეტრე (კაკო) მშვენიერადაც, მსოფლიო მნიშვნელობის წყალბურთელი, ჩვენი-ჩვენი ავტომანქანებით წავედი. თბილისში დაბრუნებისას პეტრეს მანქანიდან ჩვენი მეგობარი უნივერსიტეტის ავტობუსზე დამაგრებულ დროშას მისწვდა და მოიტაცა. ნიკომ ეს ამბავი როგორც კი გაიგო, მიუხედავად პეტრე მშვენიერადისადმი დიდი პატივისცემისა და სიყვარულისა, იგი უნივერსიტეტიდან კინალამ გარიცხა. პეტრე მშვენიერადაც ეს ამბავი დიდი მონანიების ფასად დაუწვდა.

ერთხელ, ლექციების დამთავრების შემდეგ, როგორც ყოველთვის, უნივერსიტეტის ბაღში ვისხედით: ნოდარ დუმბაძე, ელგუჯა მალრადე, ნოდარ მახარაძე, მუხრან მატყარიანი, ომან ომანიძე, ნიაზ დიასამიძე. იქიდან კარგად ჩანდა რექტორის კაბინეტის ფანჯრები. უცებ ნიკოს მკაცრი ხმა გავიგონეთ: „ვინ ატასუდა!“

სტრაციაზე უნივერსიტეტს ნიკო ქაჩხავაძე ნინ მიუძღოდნო. მიუხედავად ზოგიერთი ტრიბუნის, გამოყვანისა და მსვლელობის, ავიდოდა ტრიბუნაზე მინერვოლოგია და მისთვის, დადგებოდა შუაში, მოგვესალმებოდა უნივერსიტეტის პროფესორ-მასწავლებლებსა და სტუდენტობას და კოლონიის ჩაველის შემდეგ ჩამოვიდოდა ტრიბუნიდან.

ბატონი ნიკო დიდი ბოტანიკოსი, მთასა და ბარში მოხეტიალე აკადემიკოსი იყო. იგი დიდი მონანიებით სწავლობდა მცენარეებს. ზაურ ბოლქვაძემ 80 წლის ნიკო ქაჩხავაძეს ასეთი ლექსი მიუძღვნა:

„ნანატრ ბატონ ნიკოს, ტიტან ბოტანიკოსს, მზე აკადემიკოსს გიძლენი ოთხმოც სტრიქონს! ...როგორც შვილი მამას, გეფერება დაღლილს, — უნივერსიტეტის ღვთაებრივი ბალი! მუხლს გიკოცნის ერი (აღრევ გიკოცნინა!)! ერის კოცნა ბევრი გეცის, ნიკონინდავ! თუ არ მოგნოს გიგლას მეგობრული შარყი, თავს დავატეხ გრიგალს, ფირცხალაშვილს დავესჯი!“

და ბოლოს, როგორ აღმოჩნდა, ნიკო ქაჩხავაძე ჩემი ნათლია და მე მისი ნათლული, არა მხოლოდ „მეგობარი“ შარყი, არამედ ჩემი სახელის შემცველ-შემსწორებელი.

საბატონო დარბაზში დიპლომების გადაცემის დროს ჩემი დიპლომი სიასი არ აღმოჩნდა. გავიკითხე-გამოვიკითხე და გაირკვა, რომ ქართული სახელი უნდა დავიკეთებ. ნიკომ ჩემს დიპლომს ხელი არ მოანერა. „ვაი, შენს უნის, — გავიფიქრე, — უნივერსიტეტი ძლიერ დავამთავრე და უდიპლომოდ ვარჩები“. ისევ ისტორიის ფაკულტეტის მდივანმა ნათელა არჯევანიძემ გამომიწოდა მზრუნველი ხელი. მისი წინადადება ჩემთვის დიდი ყოყმანის შემდეგ მისაღები გახდა.

დეკანის კაბინეტთან ატუ-ზული რომ დამინახა, მითხრა: წუხელ მთელი ღამე შენზე ვფიქრობდი, მგონი, რაღაც კარგი ვარიანტი მოვიფიქრე, შენს სახელს ნინ „ბე“ დავუმატო „ბეუანი“ გახდები და უანი მაინც არ დაიკარგებო. მამას ბიუროში თანხმობის გაცხადება დავწერე და 150 მანეთი გადავიხადე. უნივერსიტეტში ხუთი წელიწადი უანი სიხარულით ისწავლა, სახელმწიფო გამოცდებზე მან ჩააბარა და დიპლომი ბეუანი მიიღო. ახლა ვცდილობ, დავუბრუნდე სანყის მდგომარეობას და ღვთის წინაშე უანის სახელით წარვსვდე.

უანი სიხარულია

მსოფლიოში პირველი ჩაკროდუქსიული ჯანმრთელობის ცენტრი —

ი. ჯორჯიანიას სახელობის ადამინის ჩაკროდუქსიის სამედიცინო-კვლევითი ინსტიტუტი

გთავაზობთ სამედიცინო დანარჩევებს

- უნაყოფო წყვილების სრულყოფილ გამოკვლევასა და მკურნალობას უახლესი, თანამედროვე მეთოდებით;
- ჰორმონულ, გენეტიკურ, იმუნოლოგიურ, ექსოკოპიურ, ენდოსკოპიურ გამოკვლევებს;
- სასქესო ინფექციების დადგენას, მათ შორის, დნმ-დიაგნოსტიკით;
- სპერმის კომპიუტერულ ანალიზს;
- ხელგონი ინვიტრო განაყოფიერებას; რეპროდუქციული მასალის გაყინულ მდგომარეობაში შენახვას;
- ქალებსა და მამაკაცებში სასქესო ორგანოების ანთებითი დაავადებების სქესობრივი და ენდოკრინული დარღვევების დადგენასა და მკურნალობას, მათ შორის, ენდოსკოპიური მეთოდებით;
- ორივე სქესის მობარდების ენდოკრინული და გინეკოლოგიური პათოლოგიების დიაგნოსტიკასა და მკურნალობას;
- სქესობრივი ანომალიების დიაგნოსტიკას, ქირურგიულ კორექციას;
- კლიმაქტერული დარღვევების მკურნალობასა და პროფილაქტიკას;
- ორსულობის თვითნებური შეწყვეტის მიზეზების დადგენას; შობადობის რეგულაციას — მედიკამენტურ კონტრაცეფციას;
- ულტრასონოგრაფიულ, ბიოქიმიურ, ჰორმონულ, ციტოგენეტიკურ გამოკვლევებს.

მისამართი: კოსტავას ქ. 43. ტელ. 99-11-45; 99-61-97; 99-54-77

წილდა ანდრია პირველწოდებულის სამონასტრო კომპლექსის სამკაულო

- სს „გაბრიელიანი“ 602602
- შპს „ახტალი“ 700818
- შპს „გაბრიელიანი“ 200320
- შპს „ჯეოსელი“ 700305
- შპს „პილიანი“ 200333

ფოტოსა და ხობის ეპარქიის განვითარების ფონდის საბანკო რეკვიზიტები:
სს „ბი სი ბანკის“ ფოტოს ფილიალი
ბანკის კოდი 220101937; ა/ა 63636080100001; ს/კ 215141246

თანხის ჩარიცხვა შეგიძლიათ სწრაფი გადახდის აპარატებით იხ. მენიუში: სსპაშასპა — ქველმოქმედება — წმ. ანდრია პირველწოდებულის სამონასტრო კომპლექსი.

ინფორმაციისთვის მიმართეთ ფონდის დირექტორს, დეკანოზს თეოდორე ბასილიანას:
ქ. ფოთი, ნ. ნიკოლაძის მოედანი №3,
ტელ.: 8(293) 70736, მობ.: (899)936563,
e-mail: eparqia-f@mail.ru

www.fact.ge
ACM Group

საქართველო
ესტუბაკით ჩვენს საიტს
<http://www.geworld.net>

მთავარი რედაქტორი ირაკლი ტოძუა
მთავარი რედაქტორის მოადგილეები:
არმაზ სანაბლიძე, გონდო მიქინაძე
ტექნიკური რედაქტორი ლევან ზანდუაძე
ვებრედაქტორი ბორიხა სავთასი

რეალიზაციის მენეჯერი ლაშვიტი გუბაძე, ოფისმენეჯერი თათია ვაშაძიძე, რეკლამის მენეჯერი ითარ ქასრალიძე (899 110 200)
გაზეთის ხელმძღვანელი თამარ ვაჭაშვილი პრინციპალის პრინციპალის პრინციპალი.
მისამართი: თბილისი, ამბროლაურის ქ. №166/5
ტელ.: 38-41-97; e-mail:info@geworld.net